

SPT

Pensioenfonds Tandartsen
en Tandarts-specialisten

Jaarverslag 2014

Stichting
Pensioenfonds
Tandartsen en
Tandarts-specialisten

Stichting Pensioenfonds
Tandartsen en Tandarts-specialisten
Akerstraat 92, 6411 HD Heerlen
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 045 - 5763 333
Telefax: 045 - 5741 117
E-mail: infobestuur@spt.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41179456

Verslag over het boekjaar
1-1-2014 t/m 31-12-2014

Inhoud

	Pagina
Voorwoord voorzitter	5
Karakteristieken van het pensioenfonds	
Profiel en doelstellingen	7
Personalia per 31 december 2014	9
Meerjarenoverzicht	11
Bestuursverslag	
Hoofdpijnen	13
Samenvatting actuair verslag	22
Beleggingen	29
Risicoparagraaf	35
Toekomstparagraaf	39
Raad van Toezicht	
Verslag en verantwoording van de raad van toezicht SPT 2014	41
Verantwoordingsorgaan	
Verslag verantwoordingsorgaan over het jaar 2014	47
Reactie bestuur	51
Jaarrekening	
Balans per 31 december	54
Staat van baten en lasten	56
Kasstroomoverzicht	57
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	58
Toelichting op de balans per 31 december	61
Toelichting op de staat van baten en lasten	65
Risicoparagraaf	68

Pagina**Overige gegevens**

Gebeurtenissen na balansdatum	77
Gevolgen nieuwe FTK voor Stichting Pensioenfonds	
Tandartsen en Tandarts-specialisten	77
Resultaatbestemming	79
Actuariële verklaring	80
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	81

Bijlagen

Overzicht belegd vermogen	87
Begrippenlijst	88

Voorwoord voorzitter

2014: kort en krachtig

SPT heeft een goed jaar achter de rug. Met een beleggingsresultaat van 24% heeft het fonds een stevigere basis gekregen. Het vermogen steeg van € 1,6 miljard naar ruim € 1,9 miljard.

Door deze stijging was het fonds in staat de extra voorziening van ruim €200 miljoen te compenseren die nodig was door de verder dalende rente, immers met een lagere rente moet er meer geld "in kas" zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. SPT hield zelfs onder aan de streep € 110 miljoen over. De dekkingsgraad steeg in 2014 van 104,1% naar 110%.

Er zijn diverse factoren aan te wijzen die dit hebben veroorzaakt. Verderop in het jaarverslag kunt u deze vinden. Het bestuur kenmerkt zich door een "hands on" manier van werken die hier zeker aan heeft bijgedragen. Tevens heeft het bestuur zowel de uitvoeringskosten als de beleggingskosten goed in de hand. De kosten per deelnemer zijn in 2014 iets gedaald.

Door nieuwe wet- en regelgeving moeten de Nederlandse pensioenfondsden grotere reserves aanhouden om de toekomstige risico's aan te kunnen; dit geldt dus ook voor SPT. We zijn op de goede weg om aan deze strengere eisen te kunnen voldoen.

De ambitie van het bestuur is een zo stabiel mogelijk pensioen te garanderen met uitzicht in de toekomst op verhogingen. In 2014 is een goede basis gelegd om dit beleid verder uit te kunnen voeren.

Sinds 1997 is SPT een gesloten en bovendien slapend pensioenfonds. SPT is zich bewust van dat de levensduur van het pensioenfonds eindig is en dat het op enig moment zal moeten overstappen naar een andere uitvoeringsvorm. Daarom heeft SPT een houdbaarheidsanalyse gemaakt. Uit deze studie blijkt dat het (beroeps)pensioenfonds nog steeds een goede uitvoeringsvorm is om de belangen van de deelnemers optimaal te dienen. SPT zal de komende vijf tot tien jaar niet in een situatie komen die zou nopen tot een noodzakelijke omvorming van het fonds. Het bestuur houdt de verschillende modellen voortdurend in het vizier en vergelijkt deze met het zelfstandig voortbestaan. Het belang van de deelnemers staat uiteraard voorop. Het bestuur heeft een aanvang gemaakt de verschillende belangen per deelnemer duidelijker in beeld te brengen en zal in 2015 deze studie afronden.

Kortom 2014 was een goed jaar waar de basis is verstevigd die het fonds nodig had om het ingezette beleid verder te kunnen uitvoeren.

Stan Hoovers
Voorzitter SPT

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel en doelstellingen

Profiel

De Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (SPT) is statutair gevestigd in Utrecht. In overeenstemming met artikel 26 van de statuten brengt het bestuur hierbij verslag uit over het boekjaar 2014. SPT is een beroepspensioenfonds..

Doelstelling

SPT heeft ten doel ten behoeve van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en overige aanspraakgerechtigden voorzieningen bij ouderdom of overlijden te treffen volgens bij pensioenreglement te stellen regels.

Organisatie van het fonds

SPT heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden van het fonds uitbesteed. Deze werkzaamheden betreffen vermogensbeheer, pensioenadministratie en bestuursondersteuning. Uitgangspunt is dat het Bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Verplichtstelling

Sinds 1 januari 1997 kunnen geen nieuwe pensioenaanspraken worden opgebouwd en dus ook geen bijdragen meer worden gestort. De minister van SZW heeft de verplichtstelling van SPT met ingang van 4 augustus 2010 ambtshalve ingetrokken.

Personalia per 31 december 2014

Bestuur

Dhr. C.L.J.M. Hoovers, tandarts (1948)	voorzitter (lid dagelijks bestuur)
Dhr. Drs. W.S. Zeverijn MBA (1957)	vice-voorzitter (lid dagelijks bestuur)
Dhr. B. Akkerman, orthodontist (1950)	secretaris (tot 1 juli 2014)
Dhr. Drs. F.F. Albrecht, CFA (1970)	secretaris (m.i.v. 1 juli 2014)

Pensioenraad en verantwoordingsorgaan

Bij SPT was tot 1 juli 2014 een Pensioenraad aangesteld welke tevens de functie van verantwoordingsorgaan vervulde. Vanaf 1 juli is de Pensioenraad hernoemd tot verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan heeft de volgende samenstelling:

Dhr. E.R. Brink, tandarts (1942)	voorzitter verantwoordingsorgaan
Dhr. J. de Jonge, tandarts (1940)	secretaris verantwoordingsorgaan
Dhr. P.F.A.C. Czaikowsky, tandarts (1944)	lid verantwoordingsorgaan
Dhr. M. Snijder, tandarts (1949)	lid verantwoordingsorgaan (tot 1 oktober 2014)

Raad van Toezicht

Dhr. Drs. G.E. van de Kuilen (1964)	voorzitter
Mw. J.A.W. de Graaff (1947)	vice-voorzitter (tot 1 juli 2014)
Dhr. D. Wenting AAG RBA (1944)	

Certificerend actuaris

R.H. Sprenkels AAG
Sprenkels & Verschuren B.V., Amsterdam

Accountant

Drs. R.E.J. Pluymakers RA
EY Accountants LLP, Maastricht

Compliance officer

Mr. B.M. Peters
Nederlands Compliance Instituut, Capelle aan den IJssel

Bestuursadvies en administratie

AZL N.V., Heerlen

Bestuurssecretaris:

mr. H. Buist

Actuarieel adviseur:

Ir. S.M.L. de Vries AAG

ING Investment Management (Europe) B.V.,

Account manager:

drs. M.G.M. de Groot

Meerjarenoverzicht

	2014	2013	2012	2011	2010
Personen (aantallen)					
niet-ingegaan pensioen	3.404	3.716	4.115	4.423	4.712
ingegaan pensioen	3.711	3.496	3.282	3.042	2.853
	7.115	7.212	7.397	7.465	7.565
Beleggingen voor risico pensioenfonds (%)					
Zakelijke waarden	22,0%	23,8%	25,4%	39,8%	48,4%
Onroerende zaken	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Vastrentende waarden	65,4%	68,5%	59,8%	46,7%	45,5%
Derivaten	12,5%	7,6%	14,8%	13,5%	6,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Financiële gegevens (x € 1000)					
Beleggingen					
Belegd vermogen	1.888.451	1.567.309	1.598.427	1.481.330	1.381.331
Beleggingsopbrengsten	374.198 ¹⁾	28.380	173.780	133.627	92.554
Rendement o.b.v. total return	24,07%	2,05%	12,1%	10,1%	7,1%
Rendement benchmark	24,17%	1,76%	11,3%	10,7%	7,7%
Reserves	173.210	62.612	-6.270	-93.788	-10.388
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	1.740.328	1.533.198	1.626.311	1.590.055	1.421.568
Pensioenuitkeringen	55.043	51.004	48.429	46.442	45.273
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	1.427	1.607	1.577	2.098	2.120

1) De beleggingsopbrengsten worden vanaf pagina 61 toegelicht.

	2014	2013	2012	2011	2010
Dekkingsgraad (%)					
Feitelijke dekkingsgraad	110,0% ¹⁾	104,1% ²⁾	99,6% ³⁾	94,1% ⁴⁾	99,3%
Vereiste dekkingsgraad	106,4%	107,0%	106,4%	113,3%	113,6%

1) Ultimo 2014 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven 3-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur met UFR. Indien van de ongemiddelde rentetermijnstructuur excl. UFR zou zijn uitgegaan dan leidt dit ultimo 2014 tot een dekkingsgraad van 104,1%.

2) Ultimo 2013 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven 3-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur met UFR. Indien van de ongemiddelde rentetermijnstructuur excl. UFR zou zijn uitgegaan dan leidt dit ultimo 2013 tot een dekkingsgraad van 103,9%.

3) Ultimo 2012 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven 3-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur met UFR. Indien van de ongemiddelde rentetermijnstructuur excl. UFR zou zijn uitgegaan dan leidt dit ultimo 2012 tot een dekkingsgraad van 96,6%.

4) Ultimo 2011 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven 3-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur. Indien van de ongemiddelde rentetermijnstructuur zou zijn uitgegaan dan leidt dit ultimo 2011 tot een dekkingsgraad van 91,5%.

Bestuursverslag

Hoofdpijnen

In het verslagjaar is de personele samenstelling van het bestuur gewijzigd. De heer Akkerman heeft in het voorjaar van 2014 aangegeven zich niet herkiesbaar te stellen en is per 1 juli 2014 afgetreden. Het bestuur heeft daarom, in nauwe afstemming met het BPVT-bestuur, een selectieprocedure gestart voor de benoeming van een nieuw bestuurslid. Het BPVT-bestuur heeft vervolgens de heer Snijder voorgedragen als bestuurslid van SPT. De heer Snijder zal het voorzitterschap van de Communicatiecommissie vervullen. Hij neemt, voorafgaand aan de vereiste toetsing door DNB, deel aan het bestuur als aspirant bestuurslid. De heer Akkerman is na zijn aftreden nog enige tijd als adviseur aan het fonds verbonden gebleven, mede met het oog op een goede overdracht. De heer Albrecht heeft na het aftreden van de heer Akkerman de functie van secretaris overgenomen.

Het bestuur heeft regelmatig met het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en de BPVT overlegd. Naast de twee reguliere vergaderingen vond in het najaar ook een beleids sessie plaats, waaraan zowel het bestuur, de raad van toezicht als het verantwoordingsorgaan hebben deelgenomen. Hierbij is ingegaan op de actuele ontwikkelingen die voor SPT van belang zijn.

Over de naleving van de Code Pensioenfonds dient vanaf dit verslagjaar verantwoording te worden afgelegd. In het algemeen geldt het principe 'pas toe of leg uit (waarom niet)'. Afwijking van de norm is mogelijk als daar een goede reden voor is.

In de code pensioenfonds is voorgeschreven dat het bestuur in het jaarverslag de missie, visie en strategie van het pensioenfonds helder uiteenzet. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag is de discussie over de missie, visie en strategie (MVS) nog niet voltooid. Juist nu bespreekt het bestuur de MVS in het kader van de invoering van het nFTK. Het bestuur heeft overwogen om voor het jaarverslag terug te grijpen op oude, bestaande MVS, maar besloot om dat niet te doen. Omwille van de duidelijkheid is het bestuur van mening dat het beter is te wachten met het publicatie van de missie, visie en strategie onder het nFTK totdat het bestuur een definitief besluit hierover heeft genomen.

De langetermijndoelen worden pas in 2015 met alle relevante stakeholders besproken, tegelijk met implementatie van het nFTK. Daarom wordt hierover in dit verslag niet gerapporteerd.

Het bestuur heeft de volgende beleidsthema's uitgevoerd in 2014:

IPS

In het voorjaar van 2014 heeft SPT de Investment Policy Statement vastgesteld. In dit document zijn de beleggingsovertuigingen, het rendementsdoel, de risicotolerantie en de uiteindelijke strategische asset allocatie van het fonds vastgelegd. Door middel van de Investment Policy Statement geeft SPT invulling aan de wettelijke verplichting voor een verklaring beleggingsbeginselen. Belangrijkste wijziging in het beleggingsbeleid betrof de vervanging van de niet-lineaire derivaten (swaptions) door lineaire derivaten (swaps). Het nieuwe beleid wordt in 2015 ingevoerd. Ultimo 2014 zijn de niet-lineaire derivaten dus nog steeds in portefeuille. De exposure naar zakelijke waarden is verder teruggebracht. Uit het nieuwe toeslagbeleid die in de Investment Policy Statement zijn geformuleerd is een nieuw rendementsdoel afgeleid. Dit beleid is in het pensioenreglement opgenomen en aan de deelnemers gecommuniceerd.

Met de implementatie van de Investment Policy Statement is een belangrijke kostenreductie gerealiseerd. Daarnaast heeft het SPT eind 2014 gekozen voor een nieuwe inrichting van de governance en organisatiestructuur van het vermogensbeheer. Ook hiermee worden de kosten voor vermogensbeheer verder teruggebracht.

Kosten

Naast de beheersing van de vermogensbeheerkosten is in 2014 ook verder invulling gegeven aan de beheersing van de pensioenbeheerkosten. In 2014 zijn de pensioenbeheerkosten 7% binnen de begroting gebleven. Voor 2015 neemt de begroting voor de pensioenbeheerkosten echter licht toe, vanwege het vervallen van de koepelvrijstelling die tot op heden voor SPT van toepassing was. Als gevolg hiervan is SPT gehouden om BTW te betalen over alle geleverde diensten. De begroting voor de pensioenbeheerkosten stijgt hierdoor per saldo met circa 3%.

Houdbaarheid bedrijfsmodel

SPT heeft een houdbaarheidsanalyse uitgevoerd en heeft hierover eind augustus 2014 een rapport ingediend bij DNB. Uit de analyse heeft SPT geconcludeerd dat het pensioenfonds nog steeds een goede structuur is om uitvoering te geven aan de strategie om de missie te verwezenlijken. Uit de analyse blijkt dat SPT de komende vijf tot tien jaar niet in een situatie komt die het fonds tot liquidatie zou dwingen. Deze analyse zal periodiek worden herhaald.

WVBP

Met ingang van 1 juli 2014 moesten alle pensioenfondsen de Wet Versterking bestuur Pensioenfondsen (WVBP) hebben geïmplementeerd. De gevolgen hiervan waren voor SPT relatief beperkt omdat bij de totstandkoming van de huidige statuten al rekening was gehouden met het voorontwerp van de WVBP. Naar aanleiding van de uiteindelijke wetgeving zijn op onderdelen enkele aanpassingen in de statuten worden doorgevoerd. In het voorjaar van 2014 is hiervoor een statutenwijziging voorbereid die medio 2014 is afgerond.

Opleiding en deskundigheid

Het bestuur heeft in het verslagjaar een geschiktheidsplan vastgesteld, ter vervanging van het deskundigheidsplan. Bestuursleden namen deel aan trainingen en seminars.

Het financieel crisisplan is begin 2014 geactualiseerd. Het risicomanagementbeleidsplan, dat in 2013 is vastgesteld, is in de loop van het jaar verder ingevuld. Hierbij is vooral aandacht besteed aan de invulling van de monitoring van de risico's.

Fondsspecifieke ontwikkelingen

Begin 2014 was de vermogenspositie van SPT zodanig dat op basis van artikel 133 Wet verplichte beroepspensioenregeling een langetermijnherstelplan van toepassing was. Een kortetermijnherstelplan was niet langer van toepassing. Het bestuur heeft naar aanleiding van de jaarlijks verplichte evaluatie van het herstelplan begin 2014 geen aanvullende maatregelen hoeven nemen.

Financiële positie van SPT

De voorziening pensioenverplichtingen van SPT is ultimo 2014 gebaseerd op de Prognosetafel 2014 van het Actuarieel Genootschap en de ervaringssterfte SPT 2014 die eind 2014 is vastgesteld. De voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2014 vastgesteld op € 1,740 miljard. De reserves bedragen € 173,2 miljoen positief, hetgeen resulteert in een dekkingsgraad van 110,0%.

Ultimo 2014 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur (met 3-maandsgemiddelde) en met toepassing van de UFR methodiek. Voor het pensioenfonds zijn een drietal dekkingsgraaddefinities relevant:

1. De formele dekkingsgraad van 110,0% ten behoeve van de rapportage aan DNB. Deze is gebaseerd op de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur (met 3-maandsgemiddelde) en met toepassing van de UFR methodiek.

2. De dekkinggraad op basis marktwaarde (met ongemiddelde rentetermijnstructuur, zonder UFR) bedraagt 104,1%. Deze dekkinggraad wordt gebruikt voor de sturing en toetsing van het renteafdeckingsbeleid.
3. De dekkinggraad op basis van rentetermijnstructuur, zonder rentemiddeling, maar met UFR bedraagt 106,2%.

Het minimaal vereist eigen vermogen (dekkinggraad) bedraagt 104,0%. Het vereist eigen vermogen (dekkinggraad) bedraagt 106,4%. Aangezien de feitelijke dekkinggraad hoger is dan de vereiste dekkinggraad is er eind 2014 niet langer sprake van een reservetekort.

Het resultaat op kosten is in het verslagjaar voor het derde achtereenvolgende jaar positief. In 2014 is de ontwikkeling van de kosten een belangrijk aandachtspunt gebleven. Dit is tot uiting gekomen in het feit dat de pensioenbeheerkosten 7% binnen de begroting zijn gebleven. Zoals eerder aangegeven neemt de begroting voor 2015 voor de pensioenbeheerkosten echter licht toe, vanwege het vervallen van de koepelvrijstelling. Aan het eind van het verslagjaar heeft mede daarom een herijking van de kostenvoorziening plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de technische voorziening met +0,30 procentpunt.

Het resultaat op sterfte is in 2014, in tegenstelling tot vorig jaar, negatief. De huidige fondsspecifieke ervaringssterfte is ultimo 2014 vastgesteld. Het resultaat op langleven is al meerdere jaren negatief.

Uitvoeringskosten

Er wordt onderscheid gemaakt in de kosten van het pensioenbeheer en de kosten van het vermogensbeheer.

	2014	2013	2012
Pensioenbeheer			
[a] Kosten in euro per deelnemer	€ 385	€ 460	€ 480
[a2] Kosten in euro per deelnemer volgens definitie SPT	€ 201	€ 223	€ 213
Vermogensbeheer			
[b] Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,25%	0,26%	0,30%
[c] Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,05%	0,05%	0,09%

Kosten van het pensioenbeheer (zie categorie a) bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 1.427.267. Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen volgens de definitie van de Pensioenfederatie [a] niet mee. Met de gehanteerde definitie vallen de kosten bij SPT relatief hoog uit omdat, bij het ontbreken van actieve deelnemers, alle kosten van pensioenbeheer nu worden toegerekend aan de pensioengerechtigden van SPT. Aanvullend hierop is daarom ook weergegeven wat de kosten zijn als deze ook worden omgeslagen over de gewezen deelnemers [a2].

Kosten van het vermogensbeheer (zie b en c) kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie betreft de kosten van de beheervergoeding aan de vermogensbeheerder(s) en overige beheervergoedingen. Dit betreft een bedrag van € 3,444 mln. (exclusief afrekeningen en ramingen m.b.t. voorgaande boekjaren), uitgesplitst in directe kosten van € 2,816 mln., terug te vinden in de jaarrekening als kosten vermogensbeheer, en € 0,628 mln. aan kosten verwerkt in de rendementen.

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht of kosten voor transacties die gedurende het jaar zijn uitgevoerd. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals

opgenomen in de eerste categorie en zijn geschat op € 0,852 mln. De totale kosten vermogensbeheer komen daarmee uit op circa € 4,296 mln.

In de onderstaande tabel zijn de kosten verder uitgesplitst naar de verschillende beleggingscategorieën en overige kosten.

Vermogenscategorie	Totaal beheerfee en transactiekosten
Aandelen	€ 165
Vastrentende waarden	€ 1.340
Kosten overlay beleggingen	€ 1.168
Kosten fiduciair beheer en overig	€ 1.176
Bewaarloon	€ 447
	€ 4.296

Herstelplan

Vanwege de invoering van het nieuwe FTK zijn alle herstelplannen per 1 januari 2015 komen te vervallen.

Met de invoering van het nieuwe FTK is de herstelplanmethodiek gewijzigd. Hierop wordt nader ingegaan in de toekomstparagraaf.

Toeslagenbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks per 1 januari of op de premievrije aanspraken en op de ingegane pensioenen een toeslag kan worden verleend. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De voorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd uit de middelen van het fonds. De (gewezen) deelnemer kan geen rechten ontlenen aan een verhoging in enig jaar, noch aan de verwachting voor de komende jaren. Bij de invulling van het toeslagbeleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bij de vaststelling van de toeslag wordt rekening gehouden met het feit dat het fonds beleggingsrisico neemt om toekomstige overrendementen ¹⁾ te genereren. Uitgaande van een verwacht overrendement op de returnportefeuille van 2,5% en de lage risicotolerantie acht SPT een gemiddelde indexatie van 0,85% op lange termijn realistisch. Het benodigde overrendement van de totale portefeuille is daarom 0,85% (boven het vereiste rendement).
- Daarnaast kan vanuit bufferoverschotten een extra toeslag verleend worden, deze zal echter nooit meer bedragen dan naar verwachting ook structureel extra toegekend kan worden.
- Bij een dekkingsgraad lager dan 110% of lager dan het Vereist Eigen Vermogen verleent het fonds geen toeslagen.
- Door de toekenning van toeslagen mag de dekkingsgraad nooit onder de 110% dalen.
- Voor de vaststelling van de hoogte van de toeslag zal SPT uitgaan van de dekkingsgraad conform de definitie van DNB.
- Het beleid past binnen het in februari 2014 vigerende wettelijk kader. Zodra de wetgeving met betrekking tot het nieuw FTK bekend is, zal dit beleid opnieuw getoetst worden aan de nieuwe wetgeving.

Deze uitgangspunten zijn vertaald in het volgende toeslagbeleid:

DG < 104%	Fonds verkeert in situatie van dekkingstekort. Het fonds stelt een kortetermijnherstelplan op waarin wordt vastgesteld welke maatregelen nodig zijn om binnen 3 jaar weer uit dekkingstekort te zijn. Er wordt geen toeslag verleend.
104% < DG < 110%	Er wordt geen toeslag verleend.

1) Het overrendement is het rendement boven het risicovrije rendement: de euro swap curve.

DG > 110% Toeslag van 0,85% plus een extra toeslag voor het deel van de buffers boven de dekkinggraad van 110% (of de vereiste dekkinggraad indien deze hoger is dan 110%) dat beschikbaar is voor extra structurele toeslagverlening. Hierbij geldt de regel dat er nooit meer extra toeslag zal worden verleend dan structureel waargemaakt kan worden. Vanaf 1 januari 2015 gelden nieuwe bepalingen voor de berekening van het begrip "structureel".

De actuaire van het fonds zal jaarlijks vaststellen welke extra structurele toeslag per 1 januari kan worden gefinancierd uit het bufferoverschot. Hierbij zal de dekkinggraad en rente van het derde kwartaal van het voorafgaande jaar leidend zijn.

Het toeslagkader zoals weergegeven in de bovenstaande tabel fungeert als richtlijn voor het bestuur bij de toekenning van toekomstige toeslagen. Vaststelling van de toeslagverlening vindt ieder jaar door middel van een bestuursbesluit plaats op basis van de dekkinggraad in september van het betreffende jaar en de volgende voorwaarden:

- Naar inschatting zal de toeslagverlening niet leiden tot een dekkinggraad lager dan 110%.
- Procentuele wijzigingen in de hoogte van de technische voorziening uit hoofde van wijzigingen van de levensverwachting van de populatie van het fonds worden, voor zover niet volledig verrekend in eerdere toeslag- en/of kortingsbesluiten, verrekend in de te verlenen toeslag.

Het toeslagbeleid van SPT valt onder categorie D1 van de toeslagmatrix van de AFM.

De hoogte van de pensioenen is op 1 januari 2015 niet aangepast. Op basis van de dekkinggraad beoordeelt SPT ieder jaar of de pensioenen verhoogd kunnen worden of verlaagd moeten worden. De dekkinggraad van SPT was 106,9% op peildatum 30 september 2014. Volgens het toeslagbeleid dat in 2014 van toepassing is kunnen de pensioenen pas verhoogd worden als de dekkinggraad op 30 september hoger dan 110% is. Verlaging is pas nodig als de dekkinggraad onder 104% zakt.

Uitbesteding

Een belangrijk aandachtspunt van de uitbestedingscommissie is de kostenbeheersing en -verantwoording ten aanzien van de pensioenbeheerkosten. In 2014 heeft een beoordeling van de ISAE 3402 rapportages van de uitvoerders (AZL, ING, Kasbank) plaatsgevonden. Mede naar aanleiding van het onderzoek van DNB naar de controle van fondsen op het betalingsproces en op de toegang tot de betaalrekeningen heeft de uitbestedingscommissie uitgezocht wie verantwoordelijk is voor welke kasstromen en of de bankrekeningen, procuraties en autorisaties correct georganiseerd zijn.

Communicatiebeleid

SPT beschikt over een communicatiebeleidsplan, waarin de hoofdlijnen van het voorlichtingsbeleid zijn beschreven en waarin aangegeven wordt op welke wijze het fonds aan alle (wettelijke) communicatieverplichtingen voldoet. Ingrijpende wijziging in het communicatiebeleidsplan is het feit dat bestuursbesluiten van algemene aard voor advies aan het verantwoordingsorgaan moeten worden voorgelegd.

In het verslagjaar heeft het fonds onder meer de volgende communicatieactiviteiten uitgevoerd:

- een verkorte versie van het jaarverslag 2013 is aan alle deelnemers verstuurd, zowel de verkorte versie als de volledige versie zijn gepubliceerd op de website;
- het UPO 2014 voor de arbeidsongeschikten is in mei 2014 verzonden;
- in september 2014 is het UPO 2014 verzonden aan de pensioengerechtigden;
- in april, juli en oktober 2014 is een digitale nieuwsbrief verzonden aan de deelnemers van SPT;
- maandelijks is de actuele dekkinggraad van SPT via de website gepubliceerd;
- vragen van deelnemers zijn doorlopend beantwoord via de helpdesk, en
- er zijn diverse nieuwsberichten op de website geplaatst.

De website van SPT wordt gedurende het jaar actueel gehouden. Gekozen is voor een doelgroepgerichte indeling van de website. De kosten voor het verzenden van de informatie aan de deelnemers worden zo veel mogelijk beperkt door de informatie via de website aan te bieden. In het verslagjaar zijn drie digitale nieuwsbrieven verzonden. Vanaf begin 2014 is incidenteel gebruik gemaakt van een e-mailservice om deelnemers te informeren over belangrijke ontwikkelingen bij het fonds.

Klachten- en geschillenregeling

De klachten- en geschillenregeling van SPT kent een klachten- en geschillencommissie, bestaande uit de voorzitter van het fonds, de voorzitter van het verantwoordingsorgaan en een onafhankelijke jurist. De procedure voor de klachten- en geschillenregeling is als bijlage bij het pensioenreglement opgenomen en op de website geplaatst waarmee deze toegankelijk is voor alle deelnemers. In 2014 hebben geen deelnemers een beroep gedaan op de klachten- en geschillenregeling.

Pensioenregeling

De aanpassingen in het fiscale regime voor aanvullend pensioen (Witteveenkader) hebben voor de deelnemers van SPT geen gevolgen gehad.

Governance

Algemene vergadering van deelnemers

Op 24 juni 2014 heeft de Algemene vergadering van deelnemers van SPT plaatsgevonden. In de vergadering heeft het bestuur een toelichting gegeven op het Jaarverslag 2013 en de ontwikkelingen die het fonds raken.

Verantwoordingsorgaan

Bij SPT was tot 1 juli 2014 een Pensioenraad aangesteld welke tevens de functie van verantwoordingsorgaan in de zin van artikel 42 lid 1 sub a van de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Principes voor goed pensioenfondsbestuur vervult. Vanaf 1 juli is de Pensioenraad vanwege de Wet Versterking bestuur Pensioenfondsen hernoemd tot verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier deelnemers van SPT.

Raad van Toezicht

SPT heeft ten behoeve van het intern toezicht in de zin van artikel 42 lid 1 sub b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Principes voor goed pensioenfondsbestuur een raad van toezicht ingesteld. Deze raad bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen. Met ingang van 1 juli 2012 werd de raad van toezicht benoemd. De zittingstermijn van Mevrouw De Graaff eindigde per 1 juli 2014. Aangezien zij niet beschikbaar was voor herbenoeming is SPT een selectieprocedure gestart voor nieuw lid van de raad van toezicht.

Bestuurs- en commissievergaderingen

In het verslagjaar hebben maandelijks bestuursvergaderingen plaatsgevonden, met uitzondering van de maand juli. Het bestuur heeft twee keer vergaderd met het verantwoordingsorgaan, twee keer met de raad van toezicht en één bijeenkomst gehouden met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht samen. Ook met het BPVT-bestuur heeft een tweetal vergaderingen plaatsgevonden.

Bestuurlijke geschiktheid en evaluatie

Vanwege de invoering van de Wet Versterking bestuur Pensioenfondsen is in het verslagjaar het deskundigheidsplan van SPT geactualiseerd en omgevormd tot een geschiktheidsplan. Dit is in lijn met de ontwikkelingen binnen de pensioenwereld. Begin 2014 heeft een zelfevaluatie plaatsgevonden.

Naleving wet- en regelgeving

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd.

Compliance

In het eerste kwartaal van 2014 zijn het Compliance Program en de Gedragscode van SPT geactualiseerd. In een rapportage van ... april 2015 heeft de heer Peters verklaard dat van de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en leden van het verantwoordingsorgaan verklaringen zijn ontvangen omtrent de naleving van de gedragscode in het verslagjaar. Uit de inhoud van deze verklaringen zijn geen bijzonderheden en geen overtredingen naar voren gekomen.

Naleving Code Pensioenfonds

Het bestuur heeft eind 2014 de naleving van de Code Pensioenfonds geïnteriseerd. Gebleken is hierbij dat een groot deel van de normen die in de code zijn geformuleerd in de praktijk door SPT worden nageleefd. Op onderdelen is dit echter nog niet het geval. Het bestuur heeft hier eind 2014 verschillende acties op geformuleerd. Voor enkele normen geldt dat het een bewuste keuze is van het bestuur om van de Code Pensioenfonds af te wijken.

Voor de onderdelen waarop de Code Pensioenfonds (CP) niet of gedeeltelijk wordt nageleefd, volgt hierna een toelichting.

Taken en werkwijze bestuur

- Het bestuur heeft in 2014 een missie, visie en strategie geformuleerd. Deze zijn, voordat deze definitief worden vastgesteld, met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan besproken.
- Er is een beleids- en verantwoordingscyclus. Het bestuur wil dit proces verder ontwikkelen en documenteren.
- Bij de invoering van de Code Pensioenfonds beschikte SPT nog niet over een noodprocedure. In 2015 wordt een noodprocedure vastgesteld.

Communicatie en transparantie

Meting van de effectiviteit van communicatiemiddelen heeft nog niet plaatsgevonden. Het bestuur is echter wel van plan dat te doen plaatsvinden.

Benoeming, ontslag en schorsing

De benoeming van bestuursleden is statutair belegd bij het bestuur van de beroepspensioenvereniging (BPVT) vanwege de wettelijke eis dat het bestuur van een beroepspensioenfonds bestaat uit vertegenwoordigers van de beroepspensioenvereniging. Het fonds wijkt hiermee bewust af van de norm in de CP.

Diversiteit

De huidige samenstelling van zowel het bestuur als het Verantwoordingsorgaan is niet in overeenstemming met de normen zoals die zijn voorgeschreven door de Code Pensioenfonds. Noch het bestuur noch het Verantwoordingsorgaan hebben een vrouw als lid. De relatieve ondervertegenwoordiging van vrouwen in het deelnemersbestand van SPT is de reden dat het niet gelukt is tot nu toe om vrouwelijke bestuursleden of leden van het Verantwoordingsorgaan aan te trekken. Ook wat betreft leeftijd geldt dat bestuur en Verantwoordingsorgaan niet zijn samengesteld in overeenstemming met de code. Een belangrijke oorzaak daarvan is het feit dat bij SPT sinds 1995 geen nieuwe deelnemers meer toetreden. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is hierdoor hoger dan bij veel andere fondsen.

Stand van zaken opvolging aanbevelingen verantwoordingsorgaan

In 2014 heeft het verantwoordingsorgaan bij het jaarverslag 2013 aanbevelingen gedaan. Deze hebben geleid tot de volgende reactie van het Bestuur:

- *Het is wettelijk verplicht de categorieën waarin SPT verantwoord belegt afzonderlijk in het jaarverslag op te nemen. Het verantwoordingsorgaan adviseert hieraan invulling te geven en over te schakelen op een meer gedetailleerde rapportage.*
 - De opvolging van deze aanbeveling is in dit jaarverslag vormgegeven.

- *Het verantwoordingsorgaan doet de aanbeveling, nu er zich een nieuw financieel toetsingskader (FTK) heeft aangediend (vermoedelijke ingangsdatum 2015), een gerenommeerd onderzoeksbureau een representatief onderzoek onder de deelnemers te laten uitvoeren om naast de vorming van een algemeen beeld, de risicobereidheid van de deelnemers te peilen.*
 - Het bestuur volgt deze aanbeveling nog niet op. Het bestuur meent dat onzeker is of en zo ja in welke mate de informatie uit een risicobereidheidsonderzoek kan worden omgezet in beleid. Daarbij is ook de timing van zo'n onderzoek een probleem. In 2015 moet een groot aantal zaken, waaronder de vastlegging van de risicohouding, worden voltooid. In de wet is bepaald dat het bestuur de risicohouding vastlegt in overleg met de fondsorganen. Door gelijktijdig een risicobereidheidsonderzoek uit te voeren wordt het proces gecompliceerd en mogelijk vertraagd. Het bestuur zal zich in 2016 weer buigen over de vraag of een dergelijk onderzoek gewenst is.
- *Het verantwoordingsorgaan beveelt aan om bij juridische geschillen de mogelijkheid van Class Action in overweging te nemen, waarbij door samen met andere partijen te procederen de kosten aanzienlijk worden gereduceerd en wel dusdanig dat eerder aan het nemen van juridische stappen kan worden gedacht.*
 - Deelname aan Class Actions wat betreft beleggingen in aandelen gebeurt door de vermogensbeheerder Northern Trust.
- *Het verantwoordingsorgaan geeft het bestuur als aanbeveling de fondsspecifieke ervaringssterfte nauwlettend te monitoren.*
 - De monitoring van de fondsspecifieke ervaringssterfte vindt op reguliere basis plaats. Eind 2014 is besloten de sterftegrondslagen te actualiseren.
- *Vorig jaar al heeft het verantwoordingsorgaan SPT de aanbeveling gedaan te (laten) onderzoeken welke mogelijkheden er zijn bij een vrijwillige liquidatie van het fonds. Is overname door een verzekeraar aantrekkelijk of zijn er andere opties waarbij voorop moet staan dat een en ander in het voordeel van de deelnemers moet kunnen plaatsvinden. Het verantwoordingsorgaan benadrukt nog eens dat de niet te beteugelen kostenstijging door van overheidswege ongebreidelde regelgeving, een dergelijk onderzoek in toenemende mate noodzakelijk maakt.*
 - Het bestuur heeft in opvolging van deze aanbeveling een indicatie gevraagd bij een verzekeraar. Hieruit is gebleken dat het, uitgaande van de financiële situatie ultimo 2013, niet mogelijk is om de volledige nominale aanspraken in te kopen. Gedurende 2014 ontwikkelde het fonds zich positief zodat sommige van de genoemde opties in een ander beeld kwamen. Het bestuur heeft een proces in gang gezet om alle opties tegen het licht te houden en de belangen van de deelnemers beter in beeld te brengen. Dit zal plaatsvinden in 2015.
- *Het verantwoordingsorgaan dringt er bij het bestuur op aan de toezichthouders bij voortduring te wijzen op de unieke positie waarin ons fonds zich bevindt: bijna 20 jaar geen premieinkomsten meer, met jongeren die ouder zijn dan 45 jaar en waarvan een groot deel een gering SPT pensioen heeft opgebouwd. Zo'n positie werpt bijvoorbeeld een heel ander licht op het verplicht aanhouden van hoge buffers met als gevolg, zoals bij de inleiding van dit verslag al aan de orde is geweest, een veel kleinere kans op toekomstige indexatie.*
 - Het bestuur wijst er op dat de situatie van SPT ten opzichte van andere fondsen niet meer uniek is. Veel fondsen kennen soortgelijke problemen. Het bepleiten van het aanhouden van kleinere buffers lijkt in het licht van de huidige financiële situatie en de recente kortingen ook niet haalbaar. Het bestuur begrijpt dat het toezichtskader in Nederland geen uitzonderingen toelaat en acht een dialoog met de toezichthouder om deze van het tegendeel te overtuigen niet opportuun.
- *Het verantwoordingsorgaan beveelt het bestuur aan contact te zoeken met andere slapende fondsen om te streven naar een "samen sterke positie", met name naar de overheid toe.*
 - Het bestuur is van mening dat het productiever is om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om samen te gaan.

- *Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat de externe accountant de waardering van de derivaten pas in een zeer laat stadium heeft afgerond. Omdat de beheerder van de derivaten minimaal eenmaal per kwartaal aan het bestuur verslag uitbrengt, had naar de mening van het verantwoordingsorgaan de waarde van de derivaten ultimo 2013 door de accountant veel eerder kunnen worden bepaald, wat de procedure rond de opstelling van de jaarrekening ten goede komt. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur met de accountant de afspraken over de toelevering van deze informatie te evalueren.*
 - Dit betreft een keuze van de accountant ten aanzien van de inrichting van het controleproces. De gegevens waren tijdig beschikbaar. Met de accountant is afgesproken om de aanlevering van de accountantsrapportage te vervroegen.

- *Risico Management bij een pensioenfonds houdt in het monitoren van zowel de financiële als de niet-financiële risico's. Bij SPT houdt de CRM (commissie risico management) zich uitsluitend bezig met de financiële risico's. Het verantwoordingsorgaan geeft als aanbeveling ook het monitoren van de niet-financiële risico's structureel vorm te geven.*
 - In het beleid van SPT is vastgelegd dat de niet-financiële risico's het aandachtsgebied van de uitbestedingscommissie zijn. In 2014 is voor de monitoring van alle risico's een methode vastgesteld die in 2015 voor het eerst zal worden toegepast.

- *Het verantwoordingsorgaan zou graag zien dat de begrippenlijst, onderdeel van het jaarverslag, wordt geoptimaliseerd. Zo ontbreekt er een verklaring voor het begrip IPS (Investment Policy Statement) en blijft het onduidelijk wie wordt bedoeld met de benaming van de verschillende categorieën deelnemers die in het jaarverslag worden genoemd.*
 - Voor zover dat zinvol wordt geacht zijn toelichtingen opgenomen.

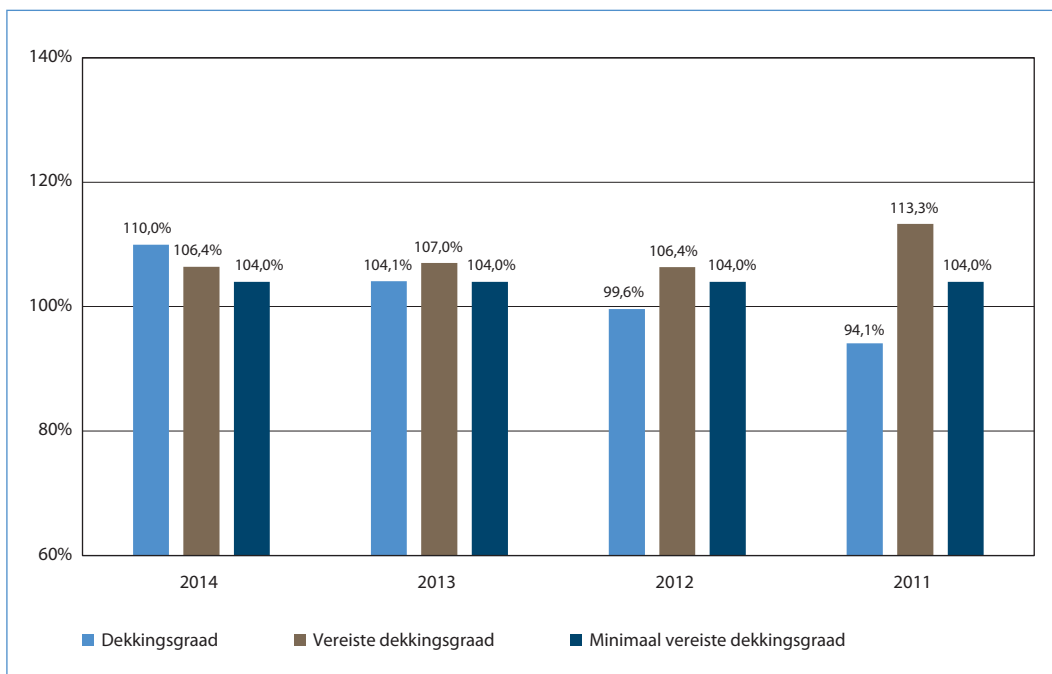
Samenvatting actuariel verslag

Financiële positie

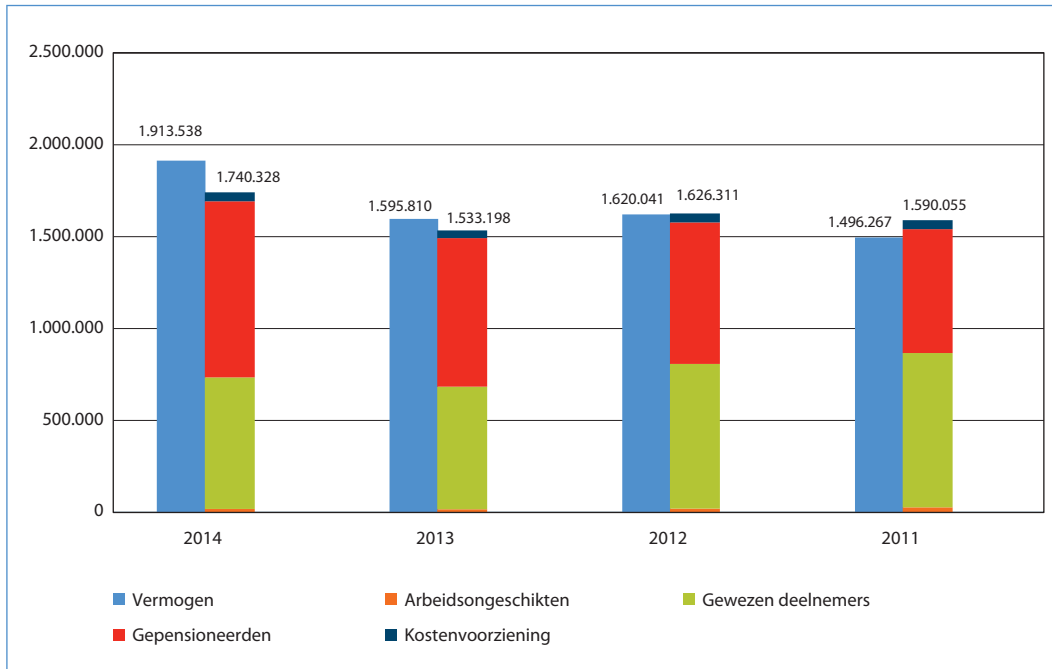
De dekkingsgraad van het fonds steeg van 104,1% ultimo 2013 naar 110,0% ultimo 2014. De dekkingsgraad ultimo 2014 is hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds verkeert daarom ultimo 2014 niet in een reservetekort.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de dekkingsgraad zien. De dekkingsgraad is gebaseerd op een technische voorziening waarbij de voorgeschreven rentetermijnstructuur is gebruikt voor de verdiscontering. Er is gerekend met een driemaandsmiddeling en er is gebruik gemaakt van de Ultimate Forward Rate (UFR)-methodiek.

Indien de technische voorziening ultimo 2014 wordt vastgesteld op de rentetermijnstructuur zonder UFR-methodiek en zonder de driemaandsmiddeling, dan is de dekkingsgraad 104,1% ultimo 2014.

De volgende grafiek geeft het vermogen en de technische voorziening(en) weer.

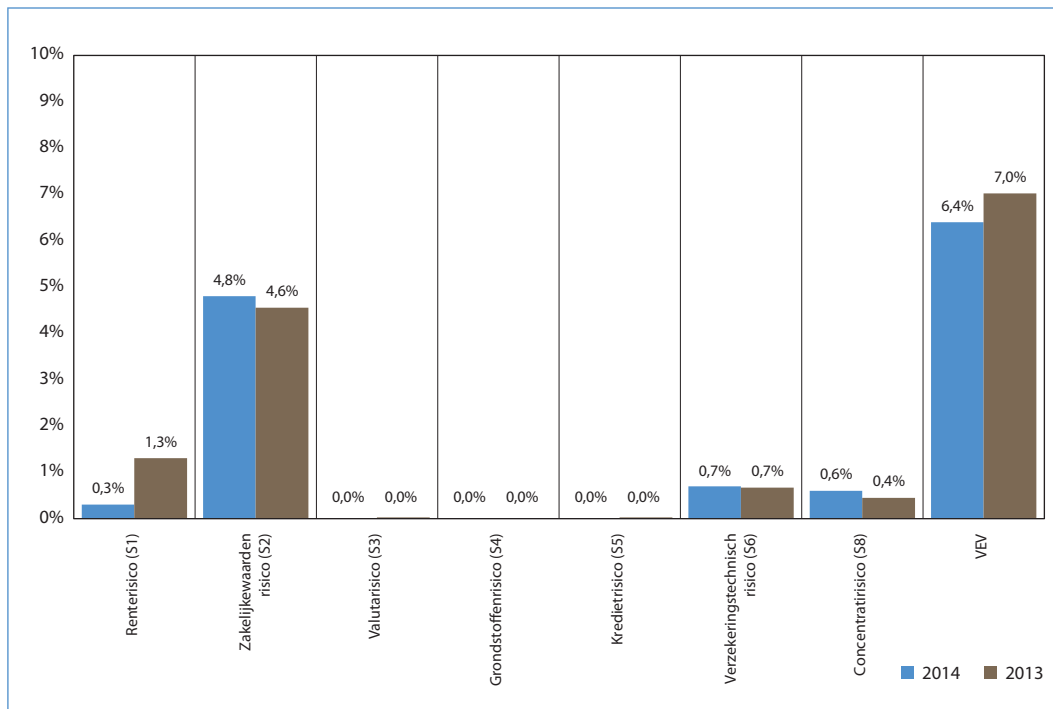

(Minimaal) vereiste financiële positie

De minimaal vereiste dekkinggraad bedraagt 104,0% ultimo 2014. De vereiste dekkinggraad wordt enerzijds vastgesteld op basis van de feitelijke verdeling van de beleggingsportefeuille en anderzijds op basis van de strategische verdeling van de beleggingsportefeuille. Ultimo 2014 bedraagt de vereiste dekkinggraad 106,4% op basis van de feitelijke verdeling van de beleggingsportefeuille en 106,1% op basis van de strategische verdeling van de beleggingsportefeuille.

Voor de toetsing van de financiële positie is de vereiste dekkinggraad ultimo 2014 vastgesteld als de hoogste uitkomst van beide percentages. Dit is dus 106,4% op basis van de feitelijke verdeling.

De volgende grafiek toont de verdeling van de vereiste dekkinggraad over de verschillende risico-componenten die gehanteerd wordt voor de toetsing. Hierbij zijn de verdelingen opgenomen voor 2013 en 2014.

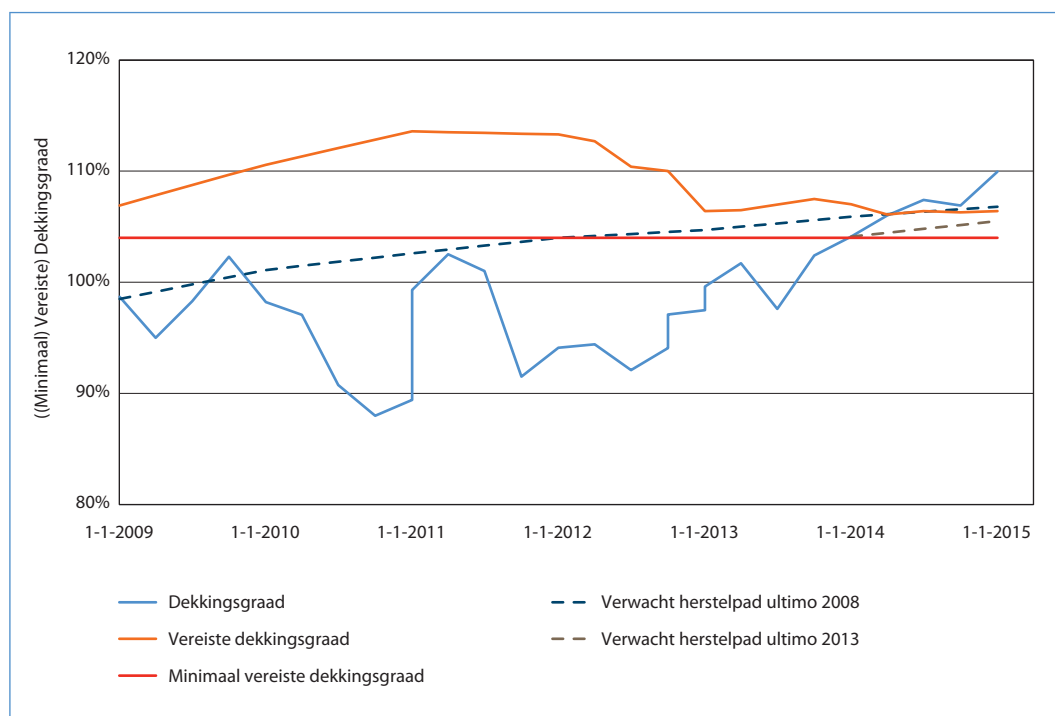
De daling van het vereist eigen vermogen wordt met name door het renterisico veroorzaakt. Het beleggingsbeleid van het fonds is erop gericht dat bij materiele neerwaartse renteveranderingen het renterisico voor nagenoeg 100% is afgedekt. Dit wordt ingevuld door 100% afdekking op basis van onderliggende swaps, waarbij de afdekking gedeeltelijk door middel van swaptions wordt ingevuld. Hierdoor is de feitelijke afdekking bij kleinere renteveranderingen minder groot dan 100%. Ten behoeve van het vereist eigen vermogen is de door te rekenen renteschok wettelijk voorgeschreven. Het feitelijk renteafdekkingspercentage dat hieruit volgt is ultimo 2014 gelijk aan 110,6%, ultimo 2013 was dit gelijk aan 75,6%.

In onderstaande tabel zijn de verschillende risicocomponenten zoals hiervoor in de grafiek gepresenteerd ook cijfermatig weergegeven.

	2014		2013	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	10.887	0,3	30.595	1,3
Zakelijke waarden risico (S2)	91.988	4,8	79.409	4,6
Valutarisico (S3)	9.391	0,0	6.452	0,0
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	4.043	0,0	6.976	0,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	37.759	0,7	33.168	0,7
Concentratierisico (S8)	33.762	0,6	27.114	0,4
Diversificatie-effect	-77.142		-76.024	
Vereist eigen vermogen	110.688	6,4	107.690	7,0
Aanwezige dekkingsgraad		110,0		104,1
Vereiste dekkingsgraad (feitelijke verdeling)		106,4		107,0
Vereiste dekkingsgraad (strategische verdeling)		106,1		106,9
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,0		104,0

Herstelplan

Het fonds verkeert ultimo 2014 niet in een reservetekort en heeft een herstelplan ingediend. De volgende grafiek toont het verwachte pad uit het oorspronkelijke herstelplan en uit de evaluatie van het herstelplan ultimo 2013. Tevens toont de grafiek de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad tot en met ultimo 2014.

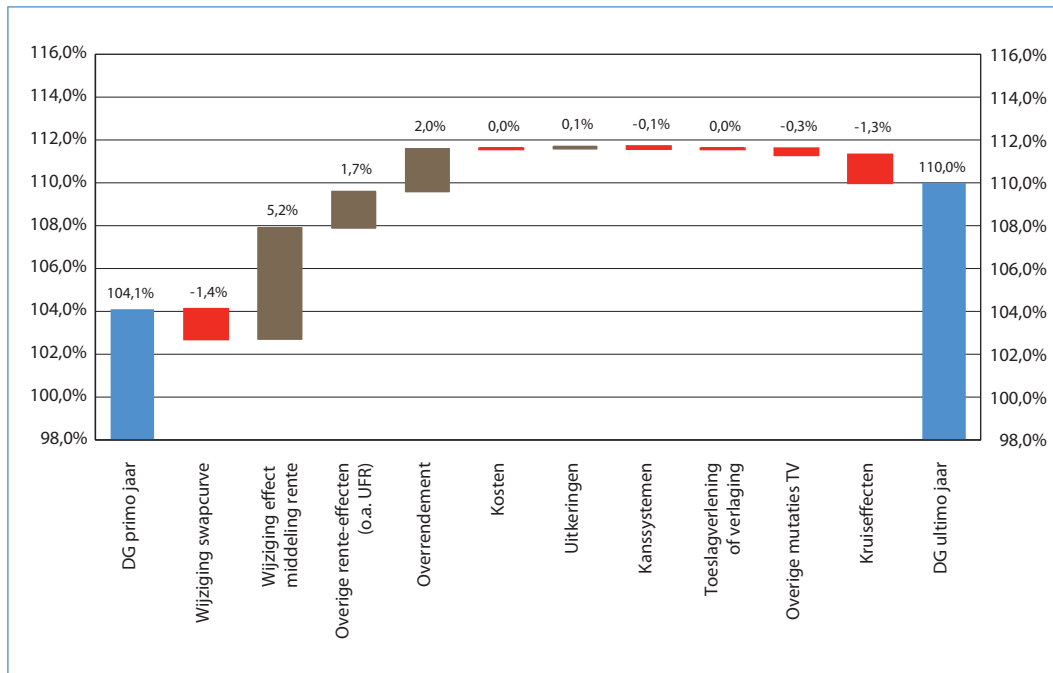

Op basis van de evaluatie ultimo 2013 zou ultimo 2014 een dekkingsgraad van 105,5% worden verwacht. De werkelijke dekkingsgraad ultimo boekjaar 2014 is 110,0% en daarmee hoger dan de vereiste dekkingsgraad.

Met de invoering van het nieuwe Financiële Toetsingskader vervalt het huidige herstelplan per 1 januari 2015. Indien het fonds zich onder de nieuwe regelgeving in reservetekort bevindt, moet het fonds uiterlijk 1 juli 2015 een nieuw herstelplan indienen.

Analyse van het resultaat

De stijging van de dekkinggraad met 5,9%-punt in 2014 volgt tevens uit het positieve resultaat van 110.598 in het boekjaar. In 2013 was er een positief resultaat van 68.882. De invloed van het resultaat op de dekkinggraad is in de grafiek weergegeven en uitgesplitst naar mutatie-oorzaak. De aanpassing van de sterftegrondslagen en de kostenvoorziening is opgenomen in de component "Overige mutaties TV".

De stijging van de dekkinggraad is met name veroorzaakt door de driemaandsmiddeling van de rente. Verder heeft het gerealiseerde overrendement ¹⁾ een positieve bijdrage geleverd aan de dekkinggraad.

In de component Overige rente-effecten (o.a. UFR) zijn de effecten van de Ultimate Forward Rate, de wijziging van de indexatiecurve (van de kostenvoorziening) en overige saldoposten opgenomen.

De daling van de swapcurve heeft ook een negatief effect op de dekkinggraad gehad. Door de daling is de technische voorziening toegenomen. Door het renteafdeckingsbeleid is de waarde van de rentegevoelige beleggingen echter eveneens toegenomen. Per saldo resulteert een negatief effect van 1,4% op de dekkinggraad.

De component overige mutaties TV omvat onder andere de wijziging van de sterftegrondslagen (per saldo een stijging van de dekkinggraad met 0,1%-punt) en de wijziging van de kostenvoorziening (een daling van de dekkinggraad met 0,3%-punt).

1) Het overrendement bestaat uit het beleggingsrendement dat niet toegerekend is aan de wijziging van de swapcurve verminderd met de benodigde intresttoevoeging aan de voorziening.

Verzekerdenbestand

	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2013	3.716	3.496	7.212
Mutaties door:			
Ingang pensioen	-267	309	42
Overlijden	-3	-82	-85
Afkoop	-42	-3	-45
Andere oorzaken	0	-9	-9
Mutaties per saldo	-312	215	-97
Stand per 31 december 2014	3.404 ¹⁾	3.711	7.115

Specificatie pensioengerechtigden

	2014	2013
Ouderdomspensioen	2.737	2.520
Partnerpensioen	921	916
Wezenpensioen	53	60
Totaal	3.711	3.496

Stand ultimo jaar (in aantallen)

	2014	2013	2012	2011
Niet-ingegaan pensioen				
Deelnemers	3.404 ¹⁾	3.716	4.115	4.423
Ingegaan pensioen				
Deelnemers	2.737	2.520	2.289	2.056
Overlevende partners	974	976	993	986
	3.711	3.496	3.282	3.042
Totaal aantal personen	7.115	7.212	7.397	7.465

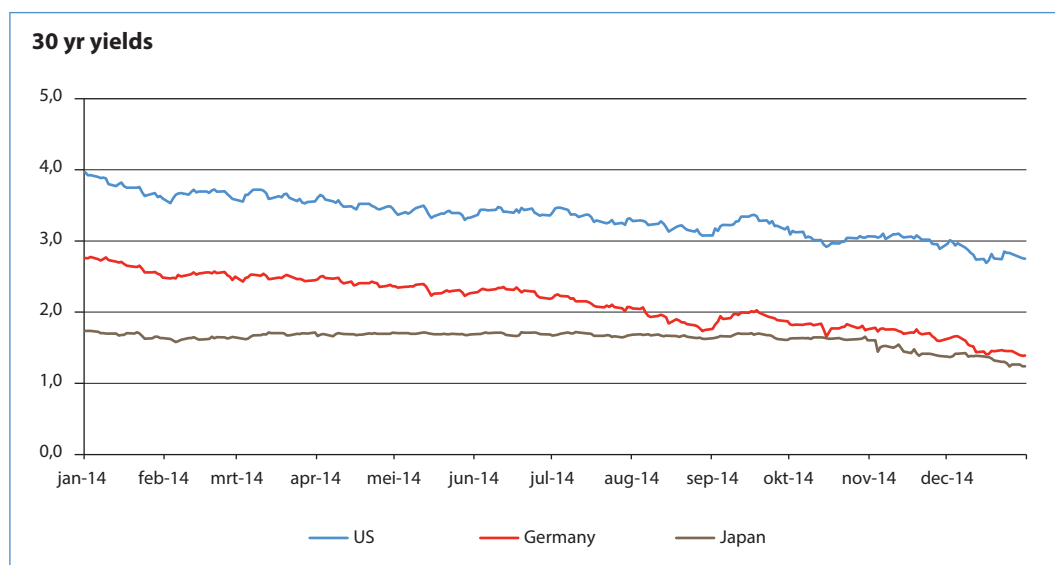
1) Waarvan 37 arbeidsongeschikten.

Beleggingen

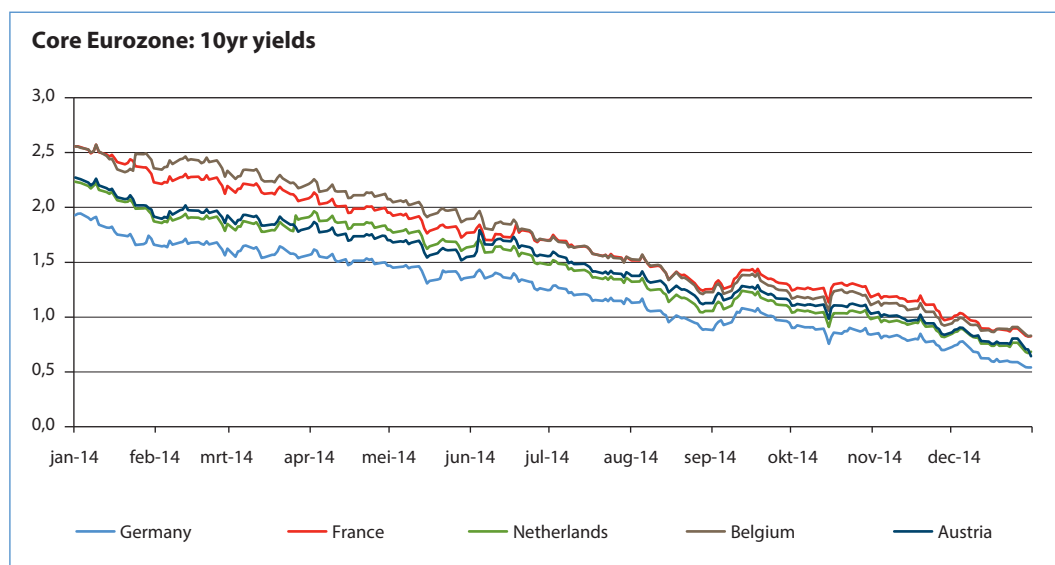
Ontwikkeling portefeuille

Rente

In 2014 zijn de rentes sterk gedaald. De rente op 30 jaars Duitse staatsobligaties, bijvoorbeeld, daalde van 2,75% naar 1,38% (grafiek 1 en 2).

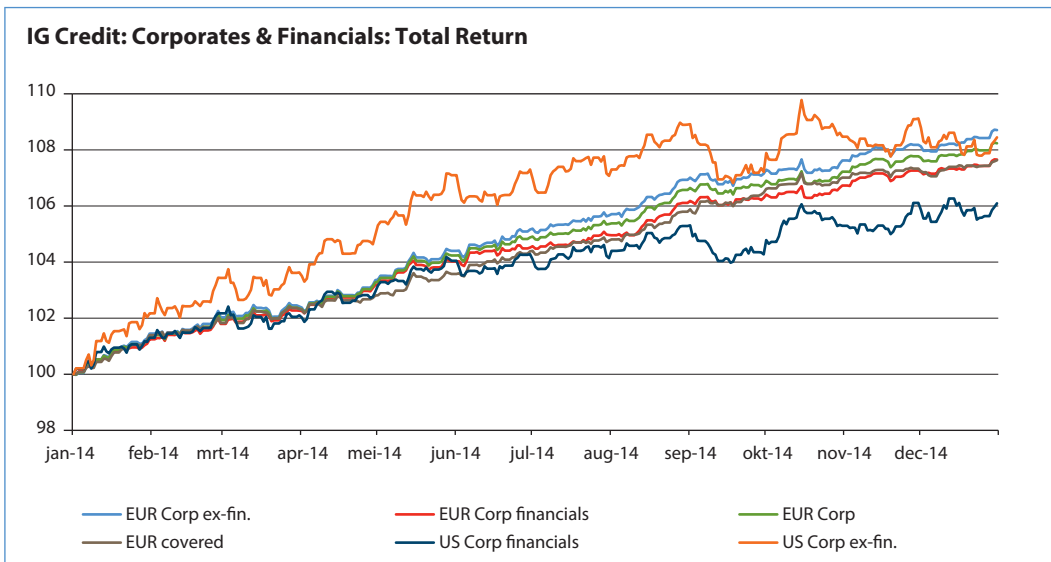
Grafiek 1.

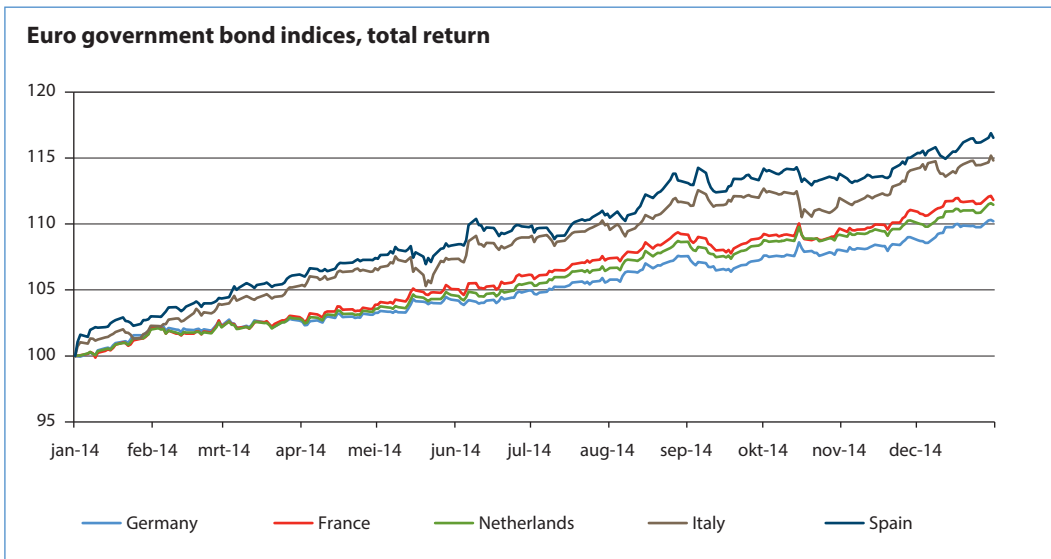
Grafiek 2.

Hierdoor namen zowel staats- als bedrijfsobligaties in waarde toe (grafiek 3 en 4). De vastrentende waarden van SPT behaalden een rendement van 11,18%. Dat is licht lager dan het rendement van de benchmark: 11,29%. Deze underperformance werd met name veroorzaakt door de negatieve bijdrage (-1,18%) van het Raiffeisen mandaat.

De rentederivaten droegen 13,24% bij aan het rendement waardoor het totaalrendement uitkwam op 24,42%.

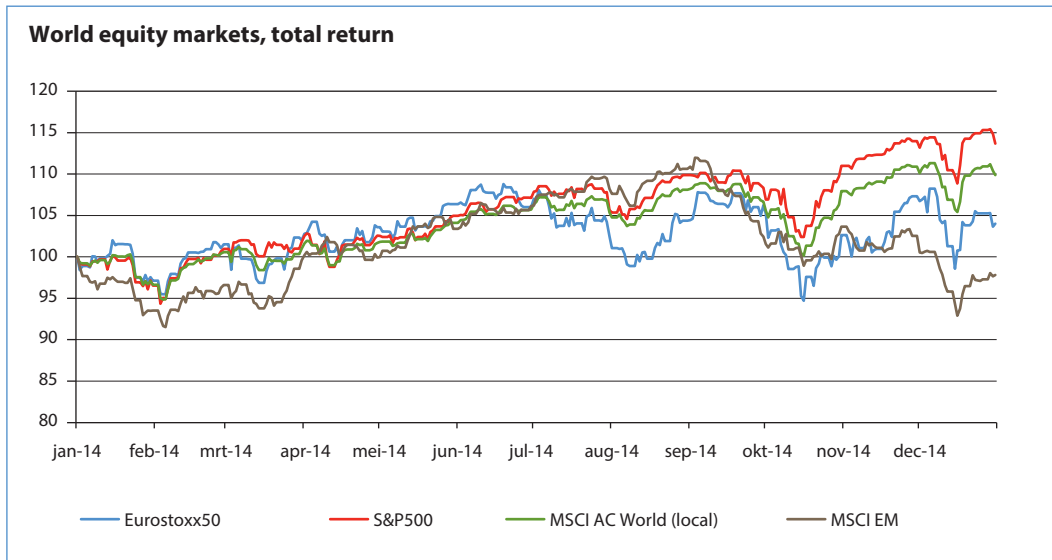
Grafiek 3.

Grafiek 4.

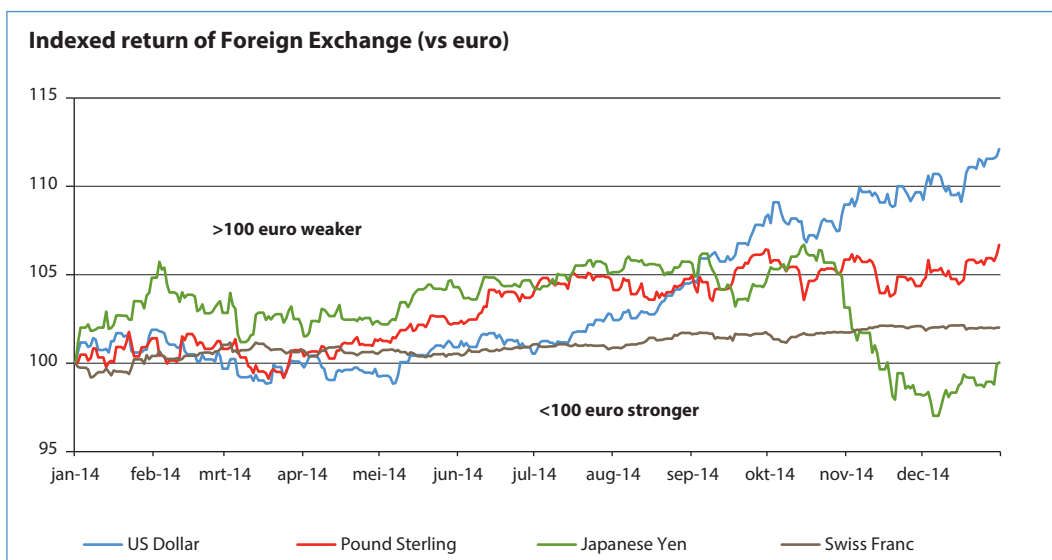
Aandelen

Aandelen haalden eveneens een sterk positief rendement in 2014 (zie grafiek 5). SPT behaalde een rendement van 20,47% dat hoger is dan de benchmark (19,97%). Deze outperformance wordt verklaard door terugontvangen dividendbelasting.

Grafiek 5.

Dit resultaat is inclusief de stijging van vreemde valuta (zie grafiek 6). Vreemde valuta zijn echter afgedekt. Zonder het valutaffect is het rendement 2,26% lager.

Grafiek 6.

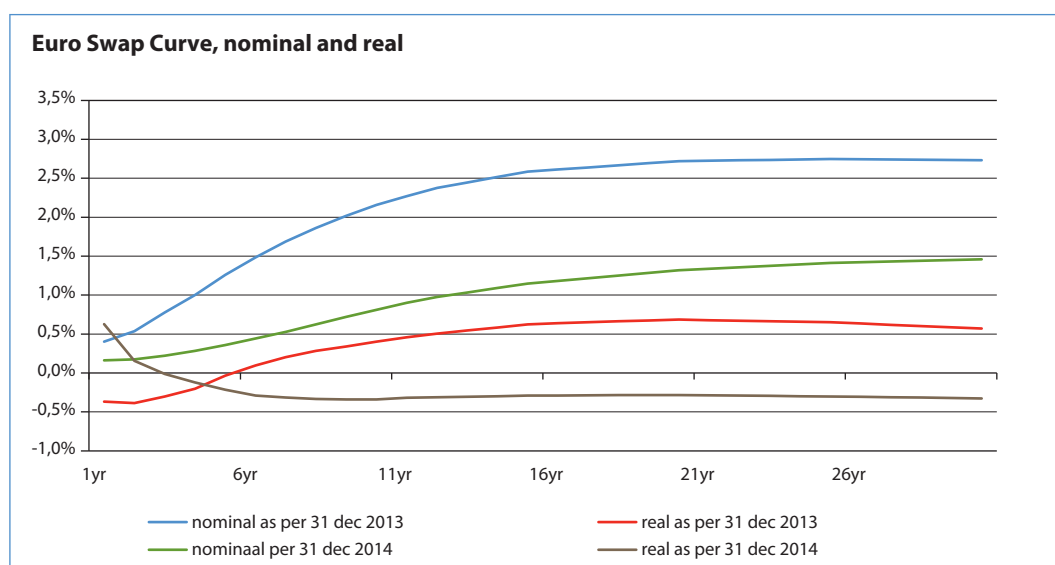
Door de stijging van de aandelenkoersen daalde de waarde van de putopties wat 0,26% negatief bijdroeg aan het rendement. Het totaal aandelenrendement kwam uit op 17,95%.

Totaalrendement

Het rendement van de totale SPT portefeuille inclusief derivaten kwam in 2014 uit op 24,07%. De totale waarde van het vermogen steeg tot € 1.913.538.000.

Voorziening Pensioenverplichtingen

De rentedaling die de obligaties opgestuwd heeft, heeft ook de voorziening pensioenverplichtingen doen toenemen (zie grafiek 7). De 30 jaars swapcurve daalde van 2,74% naar 1,46%.

Grafiek 7.

De rentetermijnstructuur van DNB daalde ook, maar minder hard als gevolg van de rentemiddeling. Het 30 jaarspunt daalde van 2,98% naar 2,10%. De VPV steeg daardoor met € 257.289.000¹⁾ in waarde; oftewel een toename van 16,78% (zie tabel 8).

Verloop dekkinggraad

	Vermogen	Voorziening	Dekkinggraad
Primo jaar 2014	1.595.810	1.533.198	104,1%
Premie	0	0	0,0%
Uitkering	-55.043	-54.992	0,1%
Toeslag	0	-47	0,0%
Rendement en marktrente VPV	374.198	355.542	0,6%
Impact Middeling en UFR	0	-98.253	6,9%
Overig	-1.427	4.880	-1,7%
Ultimo Q4 2014	1.913.538	1.740.328	110,0%

Tabel 8. Bron: AZL

1) Dit is rendement en marktrente VPV van € 355.542.000 minus de impact van rentemiddeling en UFR van € 98.253.000. Zie tabel 8.

Dekkingsgraad

Als gevolg van het hoge rendement op de portefeuille steeg de debetzijde van de balans harder dan de creditzijde en kon de dekkingsgraad, berekend op marktwaarde, stijgen van 103,9% eind 2013 naar 104,1% eind 2014. De officiële dekkingsgraad die aan DNB werd gerapporteerd is echter beïnvloed door de UFR en de rentemiddeling. Deze dekkingsgraad steeg van 104,1% naar 110,0% (zie tabel 8).

Situatie eind 2014

Rente

Het strategisch renteafdeckingspercentage bedraagt 85% op marktwaarde. Als gevolg van de rentedaling in 2014 is de feitelijke afdekking opgelopen tot 95%. Als de voorziening pensioenverplichtingen gewaardeerd wordt op de rentetermijnstructuur van DNB, bedraagt het effectieve afdeckingspercentage 106% ¹⁾.

DG		Schoktabel per 31 Dec 2014				
		Aandelen				
		-50%	-25%	0%	25%	50%
Rente (bp)	(obv swap)					
	-100	94,3%	98,5%	103,3%	108,5%	113,8%
	-50	93,8%	98,3%	103,6%	109,3%	115,0%
	0	93,5%	98,4%	104,1%	110,2%	116,3%
	50	93,4%	98,7%	104,9%	111,4%	118,0%
100	93,7%	99,4%	106,0%	113,0%	120,2%	

Tabel 9.

DG (obv FTK zonder 3-maands middeling)		Schoktabel per 31 Dec 2014				
		Aandelen				
		-50%	-25%	0%	25%	50%
Rente (bp)	-100	97,6%	101,9%	106,9%	112,3%	117,8%
	-50	96,3%	101,0%	106,4%	112,2%	118,1%
	0	95,4%	100,4%	106,2%	112,4%	118,7%
	50	94,8%	100,1%	106,4%	113,0%	119,8%
	100	94,6%	100,3%	107,0%	114,1%	121,3%

Tabel 10.

1) Volgens de S1 berekening van het vereist eigen vermogen is de afdekking zelfs 110,6%.

De renteafdekking bevat obligaties, swaps én swaptions. Als gevolg van de swaptions in combinatie met het niveau van de renteafdekking ontstaat de situatie dat marktwaarde dekkingsgraad een paar procent kan stijgen als de rente stijgt, maar nauwelijks reageert op rentedaling (zie tabel 9). De dekkingsgraad op basis van de regelgevingscurve kan zelfs een klein procent stijgen bij zowel rentestijging als -daling (zie tabel 10).

Bij bepaling van deze schoktabel is de drie-maandsrentemiddeling als onderdeel van de regelgevingscurve buiten beschouwing gelaten omdat de middeling het beeld sterk vertroebelt en het effect hiervan bij gelijkblijvende swapcurve in de komende drie maanden verdwijnt.

Aandelen

Het strategisch aandelenbelang is 20,5%. ¹⁾ Het werkelijke aandelengewicht is 22%, na aftrek van de delta van de putopties resteert een effectieve blootstelling van 21,1% naar aandelen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

SPT heeft de volgende overtuigingen:

- Een pensioenfonds is een institutionele, lange termijn belegger met als primair doel om pensioenuitkeringen te doen aan de deelnemers. Het heeft daarmee een fiduciaire verantwoordelijkheid om het vermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier te beleggen.
- Maatschappelijk verantwoord beleggen hoeft geen rendement te kosten, maar het is ook niet een bron van extra rendement.
- In het beleggingsbeleid moet aansluiting gevonden worden bij de 10 principes van de United Nations Global Compact en bovendien moeten beleggingen in controversiële wapens worden uitgesloten.
- Het maatschappelijk verantwoorde beleggingsbeleid komt tot uitdrukking in het beleggingsbeleid door bepaalde beleggingen die niet aan de criteria voldoen, uit te sluiten.

SPT kiest voor een uitsluitingenbeleid en houdt een lijst bij van ondernemingen waarin niet wordt belegd. Toepassen van een uitsluitingenbeleid houdt in dat op voorhand bepaalde activiteiten worden uitgesloten, omdat SPT die niet wenst te financieren. Als vertrekpunt voor het uitsluitingenbeleid heeft SPT gekozen voor de 10 principes van de United Nations Global Compact. SPT omarmt, ondersteunt en past deze principes toe in het beleggingsbeleid.

In aanvulling op bovenstaande 10 principes van de United Nations Global Compact heeft SPT als principe geformuleerd: "Ondernemingen dienen niet betrokken te zijn bij de ontwikkeling, productie, verkoop of het onderhoud van controversiële wapens".

Controversiële wapens worden als zodanig beschouwd vanwege het willekeurige en disproportionele humanitaire impact die ze hebben op de burgerbevolking. Ook kunnen de effecten dat deze wapens gevoeld worden lang nadat militaire conflicten zijn beëindigd. Controversiële wapens vallen uiteen in zeven categorieën:

- Anti personeel landmijnen
- Biologische wapens
- Chemische wapens
- Clustermunitie
- Wapens met verarmd uranium
- Nucleaire wapens
- Wapens met witte fosfor

Op basis van het bovenstaande uitsluitingenbeleid stelt SPT ieder kwartaal een lijst van ondernemingen op die betrokken zijn bij de uitgesloten activiteiten. SPT belegt niet in ondernemingen op de uitsluitingenlijst en stelt ook niet op een andere wijze kapitaal ter beschikking.

¹⁾ Dit is 17,5% voor wereldwijde aandelen en 3% voor small caps aandelen.

Voor de exacte samenstelling van de uitsluitingenlijst laat SPT zich adviseren door een extern onderzoeksbureau. De uitsluitingenlijst wordt gepubliceerd op de website van SPT.

Risicoparagraaf

Beleid en risicobeheer

Ten behoeve van de vaststelling van het Vereist eigen vermogen wordt de door DNB ontwikkelde gestandaardiseerde methodiek toegepast. Naast de standaard risicocomponenten (S-componenten) is in de bepaling van het Vereist eigen vermogen rekening gehouden met een tweetal additionele risicocomponenten te weten actief risico en concentratierisico. Het Vereist vermogen wordt berekend op basis van zowel de feitelijke als de strategische beleggingsmix. Doorgaans wordt de hoogste van beide gehanteerd als zijnde het Vereist eigen vermogen. Ultimo 2014 is de vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke beleggingsmix 106,4% en op basis van de strategische beleggingsmix 106,1%.

Onder het nieuwe FTK worden de regels voor de berekening van het vereist vermogen aangescherpt. Voor het fonds leidt dit tot een strategisch vereist vermogen dat circa 1,5% hoger ligt per 1 januari 2015.

De organisatie van het risicomanagement

Het risicomanagement van de financiële risico's van het fonds is belegd bij de CRM. Voor de niet-financiële risico's is dit toebedeeld aan de uitbestedingscommissie.

Financiële risico's

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Het solvabiliteitsrisico die door de toezichthouder worden opgelegd bestaan uit de volgende risicocategorieën:

- Renterisico (S1).
- Zakelijke waardenrisico (S2).
- Valutarisico (S3).
- Grondstoffenrisico (S4).
- Kredietrisico (S5).
- Verzekeringstechnisch risico (S6).
- Liquiditeitsrisico (S7).
- Concentratierisico (S8).
- Operationeel risico (S9).
- Actief beheer risico (S10)

Rondom bovenstaande risico's dient opgemerkt te worden dat er voor het pensioenfonds geen additionele buffers voor liquiditeitsrisico, operationeel risico en actief beheer risico zijn becijferd binnen de berekening van het vereist eigen vermogen.

Renterisico (S1)

Het standaardmodel van DNB bevat voorgeschreven rentescenario's (verschuiving actuele rentetermijnstructuur via voorgeschreven rentefactoren) om het Vereist eigen vermogen voor dit risico te bepalen. Ter beheersing van de mismatch dekt SPT het renterisico

strategisch af. In 2014 heeft SPT besloten om hiervoor alleen nog obligaties en renteswaps te gebruiken. Het bestuur heeft besloten om de swaptions die het fonds aanhoudt in de loop van 2015 te verkopen.

Eind 2014 was de mate waarin SPT beschermd was tegen renterisico circa 115,7%, op basis van de door DNB voorgeschreven renteschokken. Dit betekent dat SPT een overhedge kent einde jaar. Deze overhedge is het gevolg van de door DNB voorgeschreven methodiek waarbij de schok op de voorziening becijferd wordt op basis van de DNB curve en de schok op de beleggingen op basis van de swapcurve. Daarnaast wordt de overhedge veroorzaakt doordat het fonds in boekjaar 2014 een overhedge realiseerde met name als gevolg van de swaptions waar het in haar strategisch beleid geen rekening meer mee houdt.

Zakelijke waardenrisico (S2)

Eind 2014 kent SPT nog een feitelijke afdekking van haar zakelijke waarden middels aandelenderivaten. Net als bij het renterisico zullen deze niet-lineaire zakelijke waarden derivaten niet worden hernieuwd. Op basis van de voorgeschreven DNB schokken bedraagt de afdekking van de zakelijke waarden eind 2014 8,7%.

Valutarisico (S3)

Het beleid van SPT is erop gericht om het valutarisico voor 100% af te dekken voor zover kosten en effectiviteit dit toelaten. Door het nagenoeg volledig afdekken van het valutarisico is de omvang van de buffer voor dit onderdeel beperkt.

Grondstoffenrisico (S4)

SPT belegt niet in grondstoffen en hoeft daarom geen buffers hiervoor aan te houden.

Kredietrisico (S5)

Tegenpartijrisico is voor SPT een materieel risico. Het fonds maakt in zijn strategisch beleid gebruik van derivaten om renterisico en valutarisico af te dekken. De tegenwaarde van deze positie kan aanzienlijk zijn. Het beleid met betrekking tot het tegenpartijrisico is dat alleen zaken wordt gedaan met hoogwaardige tegenpartijen en dat met deze tegenpartijen ISDA-documentatie wordt afgesloten. Naast de kwalitatieve criteria omtrent de tegenpartijen wordt het risico met name gemitigeerd door aanvullende onderpanden waarvan de toereikendheid op dagbasis wordt gecontroleerd en bijgestuurd.

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Binnen het verzekeringstechnische risico worden bij SPT in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico).

Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder ervaringssterfte alsmede toekomstige verbetering van de levensverwachting door gebruik van de zogeheten Prognosetafel AG2014.

Liquiditeitsrisico (S7)

Voor SPT verdient de beheersing van het liquiditeitsrisico de aandacht aangezien er geen premie-inkomsten meer zijn die de liquiditeit ondersteunen. In het geval van SPT moet de liquiditeit worden gewaarborgd door de verhandelbaarheid van de beleggingen. Ultimo 2014 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk te gelde kunnen worden gemaakt. De overige middelen van SPT zijn belegd in beleggingsproducten met een hoge liquiditeit. Het is daarom niet noodzakelijk een buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

Concentratierisico (S8)

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

Het concentratierisico wordt binnen de portefeuille van SPT gemitigeerd door een spreiding over aandelen en vastrentende waarden. Daarnaast wordt binnen deze beleggingscategorieën gewerkt met brede marktbenchmarks waardoor de portefeuille van het fonds in hoge mate wordt gespreid.

In de aandelenportefeuille zijn geen individuele aandelen die meer dan 1% van de portefeuille uitmaken. Binnen de derivatenconstructie bedroeg de vordering op de tegenpartijen circa 13% van het totaal belegd vermogen. Dit risico is gemitigeerd door het stellen van onderpand.

SPT belegt een aanzienlijk deel van de vastrentende waardenportefeuille in Europese AAA-landen. Gezien het feit dat maar enkele landen in Europa een AAA-rating hebben, wordt in deze landen een relatief groot deel van de portefeuille belegd. Het gevolg hiervan is dat er sprake is van een hoge concentratie van de middelen van SPT in Nederlandse, Franse en Duitse staatsobligaties. Bij de berekening van het concentratierisico is rekening gehouden met een extra buffer voor de obligatiebeleggingen in Oostenrijk, Frankrijk, België en Finland omdat deze landen geen AAA-rating hebben. Het Nederlands concentratierisico is niet meegenomen binnen de berekening van het Vereist eigen vermogen. Nederland krijgt van kredietbeoordelaar Standard & Poor's een rating van AA+, dit is lager dan AAA. Desondanks wordt geen extra buffer hier voor aangehouden omdat alleen Standard & Poor's de rating van Nederland heeft verlaagd. De overige twee grote kredietbeoordelaars geven Nederland ultimo 2014 een AAA-rating.

Actief beheer risico (S10)

SPT heeft bewust gekozen voor beleggen in passieve aandelenmandaten. Er wordt daarom geen buffer voor actief beheer risico gehanteerd.

Inflatierisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat de beleggingsopbrengsten ontoereikend zijn om het toeslagenbeleid van het fonds te realiseren. Het pensioenfonds kent een voorwaardelijk toeslagenbeleid en communiceert dit beleid, conform wettelijke voorgeschreven formuleringen, naar alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Niet financiële risico's

Omgevingsrisico

Hieronder wordt verstaan het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Wijzigingen in de wet- en regelgeving worden ook beschouwd als een omgevingsrisico.

Operationeel risico (S9)

Gezien de uitbesteding van het pensioen- en vermogensbeheer is dit risico voor SPT voor een groot deel tot een uitbestedingsrisico geworden.

Als nog resterende operationele risico's zijn onder meer governance-risico's aan te merken. Als voorbeeld wordt voor het functioneren van het bestuur zelfevaluatie als beheersmaatregel toegepast.

Uitbestedingsrisico's

SPT heeft een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed..

De operationele uitvoering van het pensioenbeheer geschiedt door AZL N.V. Voor 2014 heeft AZL opnieuw een ISAE 3402 type II rapportage opgesteld en heeft de directie een In Control Statement afgegeven. Deze stukken zijn door het bestuur geanalyseerd en in het bestuur besproken.

De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat SPT geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. SPT erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL N.V. Op basis van de jaarcijfers heeft SPT zich een oordeel gevormd over de continuïteit bij AZL. Daarnaast vindt er informatie-uitwisseling over de financiële soliditeit van AZL tussen SPT en AZL N.V. plaats via de Raad van Deelnemers van AZL.

Voor 2014 heeft ING IM ICS een ISAE 3402 type II rapportage opgesteld. Deze rapportage is door het bestuur geanalyseerd en in het bestuur besproken.

SPT heeft een mandaatovereenkomst gesloten met Cardano Risk Management BV en Cardano Structuring BV. De overeenkomst heeft betrekking op de ontwikkeling en implementatie van de derivatenstrategie.

SPT beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 43 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaalde. Voorts wordt SPT, door middel van periodieke rapportages van zowel de organisaties waaraan het pensioen- en vermogensbeheer is uitbesteed alsmede van externe adviseurs, in staat gesteld de risico's en financiële situatie van SPT goed te monitoren.

IT risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfondsen. Gezien de uitbesteding van het pensioen- en vermogensbeheer is dit risico voor SPT tot een uitbestedingsrisico geworden.

Integriteitsrisico

SPT verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel negatief wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan onder meer gedragscodes en procesmatige waarborgen. SPT heeft een gedragscode en een compliance-regeling welke gelden voor bestuursleden en adviseurs van het fonds. Daarnaast wordt van dienstverleners en vermogensbeheerders geëist dat deze werken met een compliance- en gedragscode. Aanvullend hierop is in het voorjaar van 2012 het integriteitbeleid geformuleerd. Hierin zijn onder meer de diverse integriteitsrisico's en de maatregelen die deze risico's beperken beschreven.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Om dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen.

De hieronder genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze risico's geeft wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

1. het niet voldoen van de fondsstukken aan vigerende wet- en regelgeving;
2. het persoonlijk aansprakelijk gesteld worden als fondsbestuurder;
3. het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het fonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken;
4. het niet of onduidelijk communiceren naar betrokken partijen;
5. het aansprakelijk zijn als bestuur voor het niet of niet goed uitvoeren door de organisaties waaraan het pensioen- en vermogensbeheer is uitbesteed.

Met betrekking tot bovengenoemde risico's heeft het bestuur de volgende maatregelen genomen:

Ad 1. SPT heeft AZL als bestuursadviseur aangesteld. AZL toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt waar nodig wijzigingen voor aan het bestuur.

Ad 2. Waar nodig huurt SPT externe juridische adviezen in en er is een bestuurdersaansprakelijkheids-verzekering afgesloten.

Ad 3. SPT ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.

Ad 4. SPT werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds eigenstandige communicatiedoelstellingen.

Ad 5. Met alle ingehuurde partijen zijn door SPT contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij.

Jaarlijks vinden er controles plaats door de certificerend actuaire en de accountant op de uitvoering van het pensioen- en vermogensbeheer door SPT. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd. Door middel van een jaarlijks op te stellen opleidingsplan draagt het bestuur er zorg voor over voldoende kennis en kunde te bezitten om zijn verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

Toekomstparagraaf

Per 1 januari 2015 is het nieuwe FTK van toepassing.

De meest relevante wijziging per 1 januari is de invoering van het nieuwe FTK. Dit heeft geleid tot de introductie van de beleidsdekkingsgraad en de gewijzigde berekening van het vereist eigen vermogen. Voor SPT is de beleidsdekkingsgraad 107,5% per 1 januari 2015.

Op basis van de nieuwe rekenregels stijgt het vereist eigen vermogen van 106,1% naar 107,6%. Het vereist eigen vermogen op basis van het strategisch beleggingsbeleid onder het nieuwe FTK is leidend om te bepalen of het pensioenfonds in een situatie van herstel verkeert.

De beleidsdekkingsgraad is 0,1%-punt lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds heeft derhalve een reservetekort per 1 januari 2015.

Utrecht, 26 mei 2015

Het bestuur

C.L.J.M. Hoovers (voorzitter)

F.F. Albrecht (secretaris)

W.S. Zeverijn (vice-voorzitter)

Raad van Toezicht

Verslag en verantwoording van de raad van toezicht SPT 2014

A. Verantwoording van uitvoering van taken en uitoefening van bevoegdheden

Taken en bevoegdheden

De raad van toezicht heeft een aantal taken en bevoegdheden. De wettelijke taken zijn ten minste het toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken, het toezien op een adequate risicobeheersing en het toezien op een evenwichtige belangenafweging. Daarnaast richt de raad van toezicht zich op het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de "checks en balances" binnen het fonds, het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de korte en langere termijn. Ook staat de raad van toezicht het bestuur met raad terzijde.

De raad van toezicht heeft hiermee als taak de monitoring en beoordeling van het beleidsproces van het bestuur, de algemene gang van zaken, de beheersing van de risico's en vanwege de wettelijke taak voor een pensioenfondsbestuur, een beoordeling van de wijze waarop het bestuur de evenwichtige belangenafweging procesmatig heeft ingericht.

Naast de wettelijke taken heeft de raad van toezicht een aantal wettelijke goedkeuringsrechten. Aan de goedkeuring van de raad van toezicht zijn besluiten van het bestuur onderworpen tot vaststelling van jaarverslag en jaarrekening, profielschets bestuurders, beloningsbeleid en voorts overdracht van verplichtingen, liquidatie, fusie, splitsing en omzetting van het fonds in een andere rechtsvorm.

De raad van toezicht heeft wettelijke bevoegdheden verband houdende met een situatie van disfunctioneren van het bestuur en, samen met de beroepspensioenvereniging, ten aanzien van de benoemingsprocedure voor een nieuw bestuurslid.

Conform de statuten legt het bestuur de vaststelling van de lange termijn ambities van het fonds ter goedkeuring voor aan de raad van toezicht.

De VITP Toezichtcode

De raad van toezicht werkt volgens het normenkader, de VITP-Toezichtcode, van de VITP (Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector). Deze code is te vinden op www.vitp.nl. De leden van de raad van toezicht zijn lid van de VITP.

Overzicht van formele gesprekken

In 2014 heeft de raad van toezicht de gang van zaken binnen het fonds driemaal onderling en vijfmaal met het voltallige bestuur besproken. Daarnaast heeft de raad overlegd met de beroepspensioenvereniging en het verantwoordingsorgaan en waren vertegenwoordigers van de raad van toezicht aanwezig bij de deelnemersvergadering. Ten slotte heeft de raad van toezicht voor de bij het fonds betrokken organen een bijeenkomst belegd om te praten over de ontwikkelingen die de komende jaren op het pensioenfonds af komen (heisessie).

Uitgeoefende bevoegdheden

- In 2014 werden het jaarverslag en de jaarrekening 2013 goedgekeurd.
- In 2014 heeft de raad van toezicht het functieprofiel goedgekeurd voor het (nieuwe) bestuurslid met de portefeuille communicatie.
- Op 27 oktober 2014 werd in een studiedag de strategische planning van het bestuur besproken. De raad van toezicht kon zich vinden in deze toekomstanalyse en eerste vastlegging van de langetermijnambities, waarbij de raad van toezicht suggesties deed voor het vervolg op deze studie.
- Op 19 december 2014 werd door het bestuur aan de raad van toezicht het verzoek gedaan tot goedkeuring van het aangepaste beloningsbeleid. Deze goedkeuring werd in 2015 verleend. Het beleid is nog niet definitief vastgesteld, omdat ook het verantwoordingsorgaan goedkeuringsrechten heeft. Dit laat onverlet dat de hoogte van de beloning door het verantwoordingsorgaan wordt vastgesteld.

B. Rapport van bevindingen, waarin opgenomen waarnemingen en aanbevelingen

Voor dit rapport wordt een indeling gehanteerd conform de VITP-Toezichtcode.

Op onderdelen hebben waarnemingen niet alleen betrekking op het boekjaar 2014, om een completer beeld van processen te geven.

Het functioneren van de governance en het bestuur

Norm:

Het intern toezicht vormt zich een oordeel over het functioneren van het bestuur. Het intern toezicht kijkt daarbij onder meer naar:

- of het bestuur opgewassen is tegen de inhoudelijke en organisatorische complexiteit van het fonds;
- over de countervailing power van het bestuur jegens meer gespecialiseerde gesprekspartners (zoals vertegenwoordigers van de uitvoeringsorganisatie, het bestuursbureau, consultants of vermogensbeheerders);
- of de stuurvariabelen die het bestuur hanteert, passen bij de strategie en het beleid van het fonds;
- of de rapportages goed aansluiten op die stuurvariabelen.

De governance

De samenwerking tussen bestuur, beroepspensioenvereniging, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht is goed. De partijen zijn zich bewust van de eigen rol, zijn kritisch over het functioneren van zichzelf en van de andere partijen en stellen het belang van de deelnemers centraal.

Van belang is om de verschillende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden scherp in beeld te houden en hierover duidelijk te communiceren. Verwachtingen over de planning en het verloop van processen dienen expliciet te worden gemaakt (waarbij de raad van toezicht zich bewust is van zijn eigen verantwoordelijkheid in deze). In 2014-2015 heeft met name het proces rondom het beloningsbeleid lang geduurd; op het moment van het schrijven van dit rapport is dit nog niet afgerond.

De raad van toezicht heeft tot zijn spijt afscheid moeten nemen van mevrouw Joanne de Graaff. In het kader van het rooster van aftreden kwam zij voor herbenoeming in aanmerking per 1 juli 2014. De procedure voor hertoetsing is in gang gezet, maar in januari 2015 heeft Joanne haar kandidaatstelling ingetrokken. Inmiddels (voorjaar 2015) is de procedure omtrent de benoeming van een nieuw lid in de afrondende fase.

Het bestuur

De raad van toezicht heeft geconstateerd dat het bestuur weer veel werk heeft verzet. Het bestuur heeft zich bijzonder ingespannen met het afronden van opstelling van de Investment Policy Statement (IPS) en de implementatie hiervan.

De heer Bernard Akkerman heeft afscheid genomen van het bestuur. Inmiddels is de heer Meilof Snijder door de BPVT voorgedragen als kandidaat-bestuurslid. Naast lid van de BPVT was hij ook lid van het verantwoordingsorgaan. De goedkeuring van DNB moet nog

volgen. Het verantwoordingsorgaan heeft een kandidaat-opvolger voor de heer Snijder gevonden in de persoon van de heer Gerard Vermeulen.

In de Commissie Risicomanagement (CRM) is begin 2014 afscheid genomen van de twee externe adviseurs. Inmiddels heeft het bestuur, in het kader van het nieuwe beleggingsbeleid, Lombard Odier ingeschakeld om op strategisch niveau mee te denken en te zorgen voor een kritische blik en tegenwicht. De raad van toezicht onderschrijft het belang van deze aanstelling, waarmee mede invulling is gegeven aan een aanbeveling van de raad van toezicht.

Het beleid van het bestuur

Norm:

Het intern toezicht vormt zich een oordeel over het beleid van het bestuur.

Het intern toezicht kijkt daarbij naar de overwegingen die aan het beleid ten grondslag liggen:

- zijn de procedures, die de wet hieromtrent aangeeft, gevolgd;
- heeft het bestuur zich voldoende ingespannen om van de vertegenwoordigers van sociale partners duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het fonds;
- heeft de missie van het fonds deze doelstellingen en uitgangspunten voldoende weer;
- is de strategie consistent met de missie van het fonds;
- is het beleid consistent met de strategie, de financiële positie en de risicobereidheid van het fonds;
- en is de communicatie hierover een juiste reflectie hiervan?

Gedurende 2014 is het in 2013 ingezette beleid van derisking voortgezet. Het beleggingsbeleid is verder uitgewerkt in de IPS en de implementatie hiervan is in gang gezet. Ook in 2014 heeft de raad van toezicht dit proces van nabij gevolgd en de nodige vragen gesteld aan het bestuur. Deze zijn tot tevredenheid beantwoord en hebben geleid tot een verdere aanscherping van de IPS.

Samenvattend is de raad van toezicht van mening dat het bestuur op gedegen wijze het nieuwe financieel beleid heeft uitgewerkt in de IPS en dat het onderliggende proces zorgvuldig is verlopen. De raad van toezicht vraagt bijzondere aandacht voor de optie-producten die nog in de portefeuille aanwezig zijn. Het bestuur heeft dit goed in beeld en besteedt hier bij de monitoring aandacht aan.

De algemene gang van zaken in het fonds

Norm:

Het intern toezicht beoordeelt of de algemene gang van zaken in het fonds voldoet aan de eisen van een beheerste en integere bedrijfsvoering en voldoet in ieder geval aan:

- een duidelijke en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- een adequate vastlegging van rechten en verplichtingen;
- eenduidige rapportagelijnen;
- een adequaat systeem van informatievoorziening en communicatie;
- maatregelen om zeker te stellen dat het fonds te allen tijde in overeenstemming handelt met geldende externe en interne regelgeving (compliance).

De raad van toezicht constateert dat er een duidelijke taakverdeling is binnen het bestuur. De beide externe bestuursleden brengen veel specifieke deskundigheid in het bestuur. Het bestuur onderkent het risico dat de overige twee bestuursleden een te grote kennisachterstand oplopen of zich neerleggen bij de "visie van de experts". Het bestuur zorgt dat bij belangrijke besluitvorming het bestuur als geheel goed aangehaakt is en dat besluiten door het gehele bestuur gedragen worden.

Er zijn duidelijke afspraken met de externe dienstverleners over rapportages. De mandaten zijn helder en worden goed gemonitord.

Er is een externe compliance officer aangesteld; zijn rapportage geeft geen aanleiding tot opmerkingen

Adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging

Het bestuur heeft oog voor de verschillende risico's. De raad van toezicht is echter van mening dat het risicomanagement nog explicieter kan worden gemaakt. De beheersing van de financiële risico's ligt primair bij de commissie CRM terwijl de operationele risico's tot de portefeuille van de Uitbestedingscommissie behoren. De raad van toezicht begrijpt deze tweedeling maar heeft tegelijkertijd gevraagd te borgen dat alle risico's uiteindelijk in het bestuur besproken worden en dat de samenhang tussen de financiële risico's en de niet-financiële risico's goed in het oog worden gehouden. Voorts heeft de raad van toezicht naar aanleiding van het jaarverslag 2013 het bestuur geadviseerd op een centrale plaats in de komende jaarverslagen de organisatie van het risicomanagement duidelijk te beschrijven met de toewijzing van de verantwoordelijkheden.

Het bestuur onderkent het belang van de evenwichtige belangenafweging. Bij beslissingen wordt hier duidelijk rekening mee gehouden. De raad van toezicht beveelt aan dat de evenwichtige belangenafweging ook duidelijk in het jaarverslag wordt besproken.

Communicatie

Norm:

Het intern toezicht ziet toe op een transparante en begrijpelijke communicatie met alle stakeholders.

Er is het afgelopen jaar veel gebeurd bij het pensioenfonds. Bestuurswisselingen, invoering van nieuwe wetgeving, met daarbij ook een andere samenstelling en werkwijze van en met fondsorganen (met name het verantwoordingsorgaan) en het verder uitwerken en implementeren van het nieuw strategisch kader hebben geleid tot een zeer druk jaar. Dit is niet voor alle belanghebbenden altijd even goed te volgen. De raad van toezicht beveelt dan ook aan, net als vorig jaar, de dialoog aan te blijven gaan met het verantwoordingsorgaan en de beroepspensioenvereniging en de communicatie met de deelnemers intensief te houden. De raad van toezicht neemt waar dat wat betreft de toekomst van het fonds het bestuur en het verantwoordingsorgaan niet steeds op een lijn zitten. Dat is vanuit de verschillende rollen verklaarbaar, maar het is van groot belang dat bestuur en verantwoordingsorgaan duidelijke, onderbouwde standpunten innemen over de toekomst van het fonds. Hiermee kan een voor alle partijen duidelijk beeld worden geschetst van de horizon van het fonds en mogelijke "triggers" tot actie.

Uit de op verzoek van DNB opgestelde analyse houdbaarheid bedrijfsplan heeft het bestuur geconstateerd dat het (beroeps) pensioenfonds nog steeds een goede uitvoeringsvorm is om, gegeven de strategie, de missie te verwezenlijken. SPT zal de komende vijf tot tien jaar niet in een situatie komen die zou nopen tot een liquidatie of een noodzakelijke omvorming van het fonds. Echter, SPT is zich bewust van het feit dat de levensduur van het fonds eindig is.

In een vervolg in 2015 op de studiedag in 2014 heeft de raad van toezicht aangedrongen op het volgen van een tweesporenbeleid met betrekking tot de toekomst van het fonds: enerzijds duidelijkheid over wat een zelfstandig voortbestaan van het fonds betekent onder het per 2015 vernieuwde financieel toetsingskader, met een analyse van de zwakke punten en bedreigingen van het fonds en mogelijke oplossingen daarvoor. Anderzijds een continue monitoring van eventuele alternatieven voor het fonds, die dan relatief eenvoudig kunnen worden afgezet tegen de optie van zelfstandig voortbestaan.

Opvolging eerdere bevindingen en aanbevelingen

Norm:

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur aan eerdere bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht geeft. Toelichting: Het bestuur dient een standpunt in te nemen over de bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht. Het intern toezicht ziet er op toe dat het bestuur dat doet en volgt de follow-up. Het is overigens het recht van het bestuur om te besluiten aan bepaalde bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht geen opvolging te geven.

De opvolging van de aanbevelingen van de raad van toezicht is adequaat geweest. De raad constateert dat het bestuur aandacht heeft voor de bestuurlijke continuïteit, de evenwichtige belangenafweging en de communicatie. Wel adviseert de raad van toezicht de dialoog met het verantwoordingsorgaan aan te blijven gaan, zodat de uitgangspunten van het gevoerde beleid voor alle partijen helder zijn.

Goedkeuring jaarverslag

Norm:

Interpretatie van dit goedkeuringsrecht is dat het jaarverslag ten minste voldoet aan de volgende criteria:

- het jaarverslag is transparant en er wordt voldoende openheid betracht
- het jaarverslag is consistent met het feitelijk beleid
- het jaarverslag vermeldt de bestuurlijke doelen, uitgangspunten, missie, visie en strategie en geeft aan in welke mate gestelde doelen en beleid zijn gerealiseerd en welke actie hierop mogelijk is genomen
- het jaarverslag bevat een verantwoording over de toepassing van de Code pensioenfondsen
- het jaarverslag bevat een toekomstparagraaf en actualiteiten
- het jaarverslag geeft een uiteenzetting over beheerste en integere bedrijfsvoering
- het jaarverslag bespreekt de toepassing van de evenwichtige belangenafweging
- de passages over risicomangement in het bestuursverslag en in de jaarrekening zijn consistent met het feitelijke beleid
- het jaarverslag geeft inzicht in de risico's van belanghebbenden op korte en lange termijn gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau
- het jaarverslag bevat een verantwoording over de naleving van de gedragscode en over de bevindingen van de compliance officer
- het jaarverslag bevat een inhoudelijke reactie van het bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan en op het verslag van de raad van toezicht.

Voorts toetst de raad van toezicht op consistentie met de waarnemingen die de raad van toezicht heeft gedaan.

In het kader van de taakopdracht heeft de raad van toezicht het jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening) beoordeeld. De raad heeft geen aanleiding de goedkeuringhieraan te onthouden.

Samenvattend

Het pensioenfonds heeft een jaar met de nodige veranderingen achter de rug. Er heeft, net als in 2013, een bestuurswijziging plaatsgevonden. Het herziene beleggingsbeleid volgend uit de ALM-studie uit 2013, is verder uitgewerkt en de implementatie hiervan is grotendeels afgerond.

De Wet versterking bestuur pensioenfondsen is ingevoerd net als het aangepaste Witteveenkader. Het vernieuwde FTK (financieel toetsingskader) vraagt de volle aandacht.

Het bestuur is naast de operationele kant van het fonds ook bezig met het existentiële vraagstuk van het fonds. Om begrijpelijke redenen heeft het bestuur een kennis- en informatievoorsprong waardoor communicatie over dit vraagstuk soms lastig is. De raad van toezicht

beveelt hierbij aan om de dialoog met het verantwoordingsorgaan en de beroepspensioenvereniging te blijven zoeken, zodat alle partijen elkaar goed begrijpen.

Concluderend is de raad van toezicht tevreden over het functioneren van het bestuur. Processen en procedures worden zorgvuldig uitgevoerd, besluitvorming is zorgvuldig, evenwichtige belangenafweging wordt goed toegepast en er is ruim voldoende deskundigheid (geschiktheid in de nieuwe terminologie) in het bestuur. Er is open, constructief en intensief met het bestuur gesproken en de lijnen naar elkaar zijn kort.

De raad van toezicht wil het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de beroepspensioenvereniging bedanken voor de open en constructieve samenwerking. Ten slotte wil de raad van toezicht mevrouw Joanne de Graaff bedanken voor haar inzet voor en haar constructieve bijdrage aan SPT en voor de plezierige samenwerking in de afgelopen jaren.

Raad van Toezicht SPT

Gerard van de Kuilen

Dick Wenting

Maart 2015

Verantwoordingsorgaan

Verslag verantwoordingsorgaan over het jaar 2014

Wat en wie

Tot 1 juli 2014 kende SPT de begrippen Pensioenraad en Verantwoordingsorgaan, waarbij het Verantwoordingsorgaan was opgenomen in de Pensioenraad. In de nieuwe Pensioenwet, ingaande 1 juli 2014, is er alleen sprake van een Verantwoordingsorgaan, de reden waarom de Pensioenraad de naam van Verantwoordingsorgaan (nieuwe stijl) heeft gekregen.

De samenstelling is hetzelfde gebleven, wettelijk heeft het Verantwoordingsorgaan meer bevoegdheden gekregen. Binnen de bestuurlijke organisatie van het Pensioenfonds, de governance, vertegenwoordigt het Verantwoordingsorgaan de deelnemers.

Per 1 juli 2014 bestaat het Verantwoordingsorgaan van SPT uit de volgende tandartsen:

Bert Brink, voorzitter

Jaap de Jonge, secretaris

Peter Czaikowsky, lid

Meilof Snijder, lid (tot 1 oktober 2014)

Per 1 oktober heeft het Verantwoordingsorgaan afscheid genomen van Meilof Snijder.

Meilof heeft zich kandidaat gesteld voor een functie binnen het bestuur van SPT.

Als De Nederlandsche Bank (DNB) en op 23 juni 2015 de algemene vergadering (AV) van SPT met zijn toetreding tot het bestuur instemmen, krijgt SPT er medio 2015 een zeer betrokken en ervaren bestuurder bij.

Het Verantwoordingsorgaan draagt als Meilof's opvolger op die zelfde AV Gerard Vermeulen voor. Tot die tijd is Gerard aspirant lid van het Verantwoordingsorgaan.

Taken

De wettelijke taak van het Verantwoordingsorgaan is om jaarlijks als onafhankelijk orgaan een oordeel uit te spreken over het door het bestuur gevoerde beleid en de gemaakte beleidskeuzes voor de toekomst aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en de bevindingen van het externe toezicht, de waarmerkend accountant en actuaaris.

Daarnaast is het, meer dan voorheen, haar taak het bestuur te adviseren over voorgenomen bestuursbesluiten, dan wel voorgenomen bestuursbesluiten goed te keuren. Verder ziet het Verantwoordingsorgaan nauwlettend toe op de naleving van de regels voor goed pensioenfondsbestuur en op een evenwichtige belangenbehartiging tussen de diverse deelnemers en belanghebbenden binnen het fonds.

Voor het Verantwoordingsorgaan staat het belang van de deelnemers van SPT centraal.

Activiteiten

Het Verantwoordingsorgaan is in 2014 14 maal bijeen geweest, hieronder is te verstaan naast het eigen reguliere en niet-reguliere overleg, het overleg met bestuur en Raad van Toezicht, zowel afzonderlijk als gezamenlijk en overleg met derden. Daarnaast hebben de leden van het Verantwoordingsorgaan nog individueel aan diverse overlegstructuren deelgenomen.

Binnen het veld van de aanwezige deskundigen handhaaft het Verantwoordingsorgaan haar positie door o.a. scholing, deelneming aan seminars maar ook, waar nodig, door zich te laten bijstaan door externe deskundigen. Tot de "education permanente" valt dit jaar ook de

bewustwording om in toekomstige situaties zoals bij een voordracht van een lid van de Raad van Toezicht, de regiefunctie meer naar zich toe te trekken.

Voor de jaarlijkse oordeelsvorming heeft het Verantwoordingsorgaan gesprekken gevoerd met:

- een vertegenwoordiger van de Commissie Risico Management,
- leden van de Raad van Toezicht en met
- het bestuur van SPT (verantwoording).

Eveneens heeft het Verantwoordingsorgaan kunnen spreken met de externe beoordelaars van het fonds- en bestuursbeleid, te weten:

- de externe accountant van Ernst & Young,
- de certificerend actuaaris van Sprenkels en Verschuren.

Het Verantwoordingsorgaan is statutair verantwoordelijk voor het vaststellen, na goedkeuring van de Raad van Toezicht, van de beloning van bestuursleden. Eind 2014 is het Verantwoordingsorgaan begonnen met het ontwikkelen van een blauwdruk voorzien van een gedegen onderbouwing, waarmee de beloning van bestuursleden structureel voor nu en in de toekomst kan worden vorm gegeven. Het Verantwoordingsorgaan heeft zich hierbij laten bijstaan door een externe deskundige.

Resultaten

SPT heeft in 2014, door een profijtelijke afdekking van de sterk gedaalde rente in combinatie met de gestegen aandelenkoersen, in financieel opzicht een prachtig resultaat geboekt. De forse toename van het vermogen heeft geleid tot een dekkingsgraad op 31 december van 110% t.o.v. 104,1% het jaar ervoor. Bovendien zijn de totale kosten gedaald.

In bestuurlijk opzicht is SPT in 2014 duidelijk in rustiger vaarwater gekomen. De verschillende taken binnen het bestuur zijn onderling goed verdeeld en de nieuwe code pensioenfondsen wordt nageleefd en waar ervan wordt afgeweken wordt dit uitgelegd, conform de wettelijke regels.

Uiteindelijk kon het aantal aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan verminderen.

Voor 2015 liggen er helaas opnieuw verzwaringen op de loer. De rekenmethodiek waarmee de dekkingsgraad wordt berekend verandert onder het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK), wat per 1 januari 2015 direct al een terugval in dekkingsgraad betekent. Ook zijn de buffers die moeten worden aangehouden voor een gesloten fonds zoals SPT naar de mening van het Verantwoordingsorgaan onnodig hoog, verder moet er nu btw worden afgedragen over bepaalde kosten van het vermogensbeheer en blijven de eisen in wet- en regelgeving zoals te verwachten was weer toenemen, waardoor steeds weer nieuwe onderzoeken en rapporten worden vereist, wat de kosten voor het fonds verder omhoog jaagt.

Daarnaast blijft als belangrijkste het renteverloop onzeker.

Bevindingen

Het Verantwoordingsorgaan houdt al enige jaren de ontwikkeling van het sterfterisico bij de deelnemers van SPT scherp in de gaten. Ook in 2014 hebben de deelnemers van SPT een meer dan gemiddelde levenskans laten zien. Het fonds herijkt de sterftegrondslagen regelmatig op basis van de meest actuele informatie. Voor 2014 zijn de resultaten gebaseerd op de Prognosetafel AG2014 met ervaringssterfte SPT 2014. Gelet op de uit statistisch oogpunt gezien kleine populatie waaruit SPT bestaat moet aan de ervaringssterfte SPT 2014, naar de mening van het Verantwoordingsorgaan, niet een al te grote waarde worden gehecht. Voor het Verantwoordingsorgaan is dit een jaarlijks terugkerend punt van aandacht.

In 2014 heeft het bestuur om haar moverende redenen het lidmaatschap van de Pensioenfederatie opgezegd. De Pensioenfederatie is de enige koepel die de belangen behartigt van de Nederlandse pensioenfondsen. Het Verantwoordingsorgaan heeft geadviseerd dit niet te doen, te meer omdat de directe aanleiding, de verontrusting van de federatie over de toename van externe deskundigen in besturen van pensioenfondsen, niet met SPT als zodanig in verband hoeft te worden gebracht. Het Verantwoordingsorgaan vindt de inbreng van de externe deskundigen in het bestuur van SPT noodzakelijk en waardevol.

Aanbevelingen vorig jaar

Vorig jaar heeft het Verantwoordingsorgaan een aantal aanbevelingen gedaan. Veel van deze aanbevelingen zijn door het bestuur opgepakt.

Resultaten van de aanbeveling die vorig jaar al voor de tweede keer is gedaan over het onderzoeken welke mogelijkheden er zijn bij een vrijwillige liquidatie van het fonds, heeft het Verantwoordingsorgaan in 2014 niet gezien. Het bestuur heeft echter verklaard dat zij een proces in gang heeft gezet waarbij alle opties tegen het licht worden gehouden en waarbij de belangen van de deelnemers beter in beeld worden gebracht. De resultaten hiervan worden in 2015 verwacht.

Waarom hecht het Verantwoordingsorgaan zoveel waarde aan een onderzoek?

De in 2014 door DNB geëiste Houdbaarheidsanalyse heeft dan wel uitgewezen dat SPT de eerste 5 tot 10 jaar niet in moeilijkheden komt, maar is met deze conclusie nu een optimaal resultaat voor de deelnemers behaald? Het Verantwoordingsorgaan meent van niet, immers er is voor die jaren niet meer te verwachten dan een nominale uitkering op het huidige niveau, terwijl het risico op kortingen mogelijk blijft. Daarom wil het Verantwoordingsorgaan meer onderzoek naar alternatieve oplossingen zien, oplossingen die naast nominale zekerheid ook meer uitzicht op indexatie bieden. Trouwens, zij staat hierin niet alleen want ook de Raad van Toezicht en de certificerend actuaire doen dit jaar dezelfde aanbeveling!

Op de aanbeveling aan het bestuur contact te zoeken met andere slapende fondsen om een "samen sterk" positie naar de overheid toe te bewerkstelligen is gereageerd met de mededeling dat het productiever is te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om samen te gaan.

Dit antwoord verbaast het Verantwoordingsorgaan dan weer omdat dit een optie zou zijn die past in het onderzoek naar alternatieven en dat wordt nu net in onvoldoende mate opgepakt.

Een punt van discussie blijft de ledenraadpleging van 2013. Van een toegezegde rol op de achtergrond is deze enquête toch een steeds belangrijker rol gaan spelen. Het Verantwoordingsorgaan heeft van meet af aan haar bedenkingen gehad. Naar haar mening is dit onderzoek niet representatief en was de vraagstelling niet altijd objectief. Het Verantwoordingsorgaan blijft erop aandringen dat wil men beschikken over een goed oordeel over het gevoerde en voorgenomen beleid en de risicobereidheid van de deelnemers, een representatief onderzoek door een deskundig bureau uitgevoerd, onontbeerlijk is

Onderzoek speelt ook een steeds belangrijker rol in de communicatie met de deelnemers. Pensioenfondsen zijn verplicht goed met haar deelnemers te communiceren, de dialoog aan te gaan. Op dit terrein is nog een inhaalslag te maken want wat nu gebeurt, het informeren van de deelnemers hoe uitgebreid ook, is in feite eenrichtingsverkeer.

Op de aanbeveling van het Verantwoordingsorgaan om het monitoren van de niet-financiële risico's structureel vorm te geven is door het bestuur geantwoord dat dit valt onder het aandachtsgebied van de Uitbestedingcommissie en dat in 2014 voor de monitoring van alle risico's een methode is vastgesteld die in 2015 voor het eerst zal worden toegepast.

Opmerkelijk is overigens dat de leden van de Raad van Toezicht dit jaar ook deze aanbeveling in hun jaarverslag doen.

Aanbevelingen dit jaar

1. SPT geeft aan dat bij een dekkingsgraad van 110% mag worden geïndexeerd. Dat wekt verwachtingen! Echter, is het niet dichter bij de realiteit te vermelden dat de beloofde indexatie van 0,85% onder het nFTK pas bij een dekkingsgraad van ongeveer 118,5% zal kunnen worden geëffectueerd zoals het actuariële verslag van AZL laat zien. In de praktijk komt het er op neer dat de kans dat er door SPT nog geïndexeerd kan worden heel klein is.
Het Verantwoordingsorgaan beveelt aan dit helder met de deelnemers te communiceren.
2. In het jaarverslag van SPT wordt een duidelijke verdeling gemaakt tussen kosten vermogensbeheer en pensioenuitvoering- en administratiekosten. Deze laatste genoemde kosten stijgen explosief door een niet aflatende stroom van aan pensioenfondsen opgelegde eisen in wet- en regelgeving.

Het Verantwoordingsorgaan doet de aanbeveling de kosten die met de toenemende regeldruk gepaard gaan duidelijk zichtbaar te maken. In de toelichting op de staat van baten en lasten kunnen deze kosten onderscheidend worden opgenomen.

Tot slot

Het Verantwoordingsorgaan spreekt haar waardering uit over de inzet van het bestuur en de behaalde resultaten voor het fonds. Zij wil benadrukken dat de contacten met het bestuur in 2014 goed zijn verlopen. Communicatie met de deelnemers en met het Verantwoordingsorgaan als vertegenwoordiger van de deelnemers moet wel een punt van aandacht blijven.

Het Verantwoordingsorgaan dankt de Raad van Toezicht voor de open en plezierige samenwerking.

Bronnen

Het Verantwoordingsorgaan heeft haar mening kunnen baseren op de inhoud van de volgende rapporten en notities:

- Deskundigheidsplan SPT
- Communicatieplan SPT
- Notitie Integriteitbeleid SPT
- Verslagen van de bestuursvergaderingen 2014
- QuickScan maandoverzichten 2014
- Riskmap kwartaal overzichten 2014
- Investment Policy Statement van SPT
- Nota SPT m.b.t. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
- Jaarrekening 2014 (concept)
- Actuarieel rapport 2014 AZL (concept)
- Accountantsverslag 2014 Ernst & Young (concept)
- Certificerend actuarieel rapport 2014 Sprenkels en Verschuren (concept)
- Verslag over 2014 van de Raad van Toezicht.

Verantwoordingsorgaan SPT,

E.R. Brink, voorzitter

J. de Jonge, secretaris

P.F.A.C. Czaikowsky

Reactie bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van de verslagen van de raad van toezicht en van het verantwoordingsorgaan. Beide verslagen zijn een goede weergave van de discussies maar ook van de betrokkenheid van beide organen bij het fonds.

In 2014 zijn veel bestuurlijke onderwerpen aan bod gekomen. Met de invoering van de Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds per 1 juli 2014 is de Pensioenraad omgedoopt in het verantwoordingsorgaan. De statuten zijn hieraan aangepast.

Het bestuur heeft waardering voor de open en constructieve houding van beide organen. Veel onderwerpen zijn besproken zonder voorbehouden vooraf en uitkomsten stonden niet van tevoren vast. Het bestuur is verheugd met de aandacht van de beide organen voor alle zaken die in het bestuur besproken zijn.

Naar onze mening zijn het bestuur en de organen er in geslaagd om de rol te spelen die de wetgever hen heeft toebedacht. Het bewaken van de balans tussen besturen, verantwoording afleggen en toezichhouden is een steeds terugkerend thema. Het bestuur realiseert zich dat in dat spanningsveld dilemma's voorkomen die onvermijdelijk zijn. Dit hoort echter in een cultuur waarin over en weer ruimte is om vrijuit te spreken en gehoord worden.

Het bestuur dankt de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan voor de vele uren die zijn opgebracht ter wille van de goede besturing van SPT.

Het bestuur zal in de komende maanden de aanbevelingen bespreken met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht.

Utrecht, 26 mei 2014

Het bestuur

C.L.J.M. Hoovers (voorzitter)

F.F. Albrecht (secretaris)

W.S. Zeverijn (vice-voorzitter)

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2014	2013
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	1.678	1.483
Zakelijke waarden	414.732	373.446
Vastrentende waarden	1.235.659	1.073.846
Derivaten	245.679	118.534
	1.897.748	1.567.309
Vorderingen en overlopende activa [2]	21.281	21.945
Liquide middelen [3]	6.296	9.685
	1.925.325	1.598.939

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2014	2013
Stichtingskapitaal en reserves		
Algemene reserve [4]	173.210	62.612
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [5]	1.740.328	1.533.198
Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]	11.787	3.129
	1.925.325	1.598.939

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2014	2013
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten [7]	47.390	42.055
Indirecte beleggingsopbrengsten [8]	329.624	-10.007
Kosten van vermogensbeheer [9]	-2.816	-3.668
	374.198	28.380
Pensioenuitkeringen [10]	-55.043	-51.004
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [11]		
Rentetoevoeging	-5.703	-5.612
Ontrekking voor pensioenuitkeringen	54.992	51.135
Ontrekking voor pensioenuitvoeringskosten	1.522	1.805
Wijzigen marktrente	-251.586	42.616
Resultaat op sterfte	-1.662	-1.007
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	78	3
Resultaat op mutaties	-332	58
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-428	0
Wijzigen grondslagen	-4.058	4.060
Toeslagverlening arbeidsongeschikten	47	39
Toeslagverlening gewezen deelnemers	0	8
Toeslagverlening pensioengerechtigden	0	8
	-207.130	93.113
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [12]	-1.427	-1.607
Saldo van baten en lasten	110.598	68.882
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	110.598	68.882

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2014	2013
Pensioenactiviteiten		
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-54.967	-50.722
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.248	-1.026
	-57.215	-51.748
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	47.812	39.385
Verkopen en aflossingen beleggingen	283.301	671.013
Overig	-56	74
	331.057	710.472
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-274.419	-650.177
Kosten van vermogensbeheer	-2.812	-3.839
	-277.231	-654.016
Mutatie geldmiddelen	-3.389	4.708
Saldo geldmiddelen 1 januari	9.685	4.977
Saldo geldmiddelen 31 december	6.296	9.685

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Waardering

Algemeen

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Beleggingen

De beleggingswaarde wordt vastgesteld op transactiedatum.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro tegen de reële koers per balansdatum. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Zakelijke waarden

De zakelijke waarden betreffen enkel aandelen. Deze worden op marktwaarde gewaardeerd. Incourante en/of niet aan een effectenbeurs genoteerde beleggingen worden gewaardeerd op basis van de voor deze beleggingen meest recente beschikbare informatie.

Vastrentende waarden

De ter beurse genoteerde obligaties worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de op 31 december bekende marktprijzen. Beleggingen welke onderhands zijn gekocht, waarvoor geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters. RJ 610 schrijft voor dat derivaten met een negatieve waarde op de passiva zijde van de balans moeten worden weergegeven.

Algemene reserve

Het jaarlijkse resultaat volgens de rekening van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorziening pensioenverplichtingen

De VPV is, evenals vorig jaar, gelijk aan de actuariële contante waarde van de opgebouwde, premievrije en ingegane pensioenen. Bij de vaststelling van de VPV is uitgegaan van marktwaardering. Dit houdt onder andere in dat gerekend is met de termijnstructuur van de nominale marktrente zoals gepubliceerd door DNB. Ultimo 2014 is de technische voorziening gebaseerd op de door DNB voorgeschreven 3-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur met toepassing van UFR.

Schattingswijzigingen

Overgang naar nieuwe overlevingstafel

Ultimo 2014 is overgegaan op de Prognosetafel AG2014. (Ultimo 2013: Prognosetafel AG 2012-2062). Dit heeft geleid tot een verlaging van de technische voorzieningen met € 8.814.

Overgang naar nieuwe ervaringssterfte

Ultimo 2014 is de fondsspecifieke ervaringssterfte herijkt. Dit heeft geleid tot een verhoging van de technische voorzieningen van € 7.831.

In totaal zijn de technische voorzieningen als gevolg van de wijzigingen in de sterftegrondslagen afgenomen met € 983 (0,1%). Het effect van deze schattingswijzigingen is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Wijziging kostenvoorziening

Ultimo 2014 is de kostenvoorziening herijkt. Dit heeft geleid tot een stijging van de technische voorzieningen met 5.041 (0,3%). Het effect van deze schattingswijziging is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Als belangrijkste grondslagen voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen worden vermeld:

- Intrest: Rentetermijnstructuur van DNB. Gemiddeld gewogen met de VPV kwam de nominale rente eind 2014 ongeveer overeen met een rekenrente van 1,6% (2013: 2,6%).
- De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op een 1-jaarsrente van 0,379%.
- Sterfte: Prognosetafel AG2014 (startjaar 2015) met ervaringssterfte SPT 2014.
- Arbeidsongeschiktheid: De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld als de contante waarde van de tijdsevenredig opgebouwde pensioenaanspraken. Voor de arbeidsongeschikte deelnemers is de voorziening pensioenverplichtingen gebaseerd op 100% van de toekomstige premies met een jaarlijkse stijging van 4%.
- Gehuwdheid: Voor uitgesteld nabestaandenpensioen, behorend bij niet ingegaan ouderdomspensioen wordt het systeem van onbepaalde partner gehanteerd, uitgaande van een gehuwdheidsfrequentie van 100% voor iedere leeftijd tot en met de pensioenleeftijd. Na de pensioenleeftijd wordt het bepaalde partnersysteem gehanteerd.
- Uitkeringen: De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
- Leeftijden: De leeftijd wordt in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- Leeftijdsverschil: Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
- Kosten: De kostenvoorziening is bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige kosten, rekening houdend met verwachte inflatie. Ultimo 2014 is de hoogte van de kostenvoorziening vergelijkbaar met een opslag op de technische voorzieningen van 2,8%.

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan:

- rente;
- dividend;
- soortgelijke opbrengsten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, obligaties en derivaten;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten vermogensbeheer

Onder de kosten vermogensbeheer worden de administratie- en beheerkosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Bestemming van het saldo

Het resultaat ultimo boekjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld via de directe methode.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2013	Reclassi- ficatie	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ aflossingen	Gerealiseerd resultaat	Ongerea- liseerd resultaat	Stand ultimo 2014
Onroerende zaken							
Aandelen vastgoed- maatschappijen	1.483	0	124	-247	19	299	1.678
Zakelijke waarden							
Beursgenoteerde aandelen	373.446	-154	27.780	-49.443	2.918	60.185	414.732
Vastrentende waarden							
Obligaties	914.373	0	274.593	-209.120	2.382	78.743	1.060.971
Niet beursgenoteerde beleggingsinstellingen in obligaties	159.473	0	1.150	-800	21	14.844	174.688
	1.073.846	0	275.743	-209.920	2.403	93.587	1.235.659
Financiële derivaten							
Aandelenopties	7.595	154	0	-899	-94	-2.569	4.187
Futures	0	0	2.660	1	-2.661	0	0
Swaptions	100.971	0	0	-69.753	22.188	132.446	185.852
Valutatermijntransacties	5.538	0	18.924	0	-24.461	-8.436	-8.435
Swaps	4.430	0	0	-3.287	-14.746	68.381	54.778
	118.534	154	21.584	-73.938	-19.774	189.822	236.382
Overige beleggingen							
Money Market Fund	0	0	23.250	-23.256	6	0	0
Totaal belegd vermogen	1.567.309	0	348.481	-356.804	-14.428	343.893	1.888.451
Waarvan gepresenteerd onder de passiva zijde							9.297
Belegd vermogen activa zijde							1.897.748

Methodiek bepaling marktwaarde

In onderstaande tabel is aangegeven op welke manier de marktwaarden zijn afgeleid.

Categorie	Level 1 Directe markt- notering	Level 2 Onaf- hankelijke taxaties	Level 3 NCW ¹⁾ berekening	Level 4 Andere methode	Stand ultimo 2014
Onroerende zaken					
Aandelen vastgoedmaatschappijen	1.678	0	0	0	1.678
Zakelijke waarden					
Aandelen	414.732	0	0	0	414.732
Vastrentende waarden					
Obligaties en leningen op schuldbekentenis	1.060.971	0	0	174.688	1.235.659
Derivaten conform risicoparagraaf	0	0	236.382	0	236.382
Totaal	1.477.381	0	236.382	174.688	1.888.451

Aansluiting beleggingen ten behoeve van risicoparagraaf

	Stand ultimo 2014 conform jaar- rekening	Liquide middelen	Over- lopende intrest	Te vorderen dividend- belasting	Over- lopende aan- en verkopen beleggingen	Toepassen Look Through	Stand ultimo 2014 conform risico- paragraaf
Onroerende zaken	1.678		0	0	0	0	1.678
Zakelijke waarden	414.732		505	92	8	-605	414.732
Vastrentende waarden	1.235.659		16.732			-14.036	1.238.355
Financiële derivaten	236.382		0			5.077	241.459
Liquide middelen		6.202	3.898			9.564	19.664
	1.888.451	6.202	21.135	92	8	0	1.915.888

Bij toepassing van het look-through principe wordt door de betreffende beleggingsfondsen heen gekeken en vervolgens worden deze componenten toebedeeld naar hun desbetreffende beleggingscategorie.

1) Netto Contante Waarde.

	2014	2013
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Lopende intrest en dividend		
Effecten	20.630	21.051
Dividend	508	785
	21.138	21.836
Overige vorderingen		
Terug te vorderen dividendbelasting	92	36
Uitkeringen	3	6
Overige vorderingen	48	67
	143	109
Totaal vorderingen en overlopende activa	21.281	21.945
Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
[3] Liquide middelen		
Banken	6.296	9.685
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Passiva		
[4] Algemene reserve		
Stand per 1 januari	62.612	-6.270
Mutatie verdeling resultaat	110.598	68.882
Stand per 31 december	173.210	62.612
Het minimaal vereist vermogen bedraagt	104,0%	104,0%
Het vereist vermogen bedraagt	106,4%	107,0%
De dekkingsgraad is	110,0%	104,1%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (Reserves + Voorzieningen) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
De berekening is als volgt: (1.913.538/1.740.328) x 100% = 110,0%		

De dekkingsgraad van het fonds steeg van 104,1% ultimo 2013 naar 110,0% ultimo 2014.

[5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd:

Gewezen deelnemers

733.892

685.204

Arbeidsongeschikten

19.973

17.011

Pensioengerechtigden

986.463

830.983

Stand per 31 december

1.740.328

1.533.198

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Stand per 1 januari

1.533.198

1.626.311

Mutatie boekjaar

207.130

-93.113

Stand per 31 december

1.740.328

1.533.198

[6] Kortlopende schulden en overlopende passiva

Beleggingen

149

26

Derivaten

9.297

0

Uitkeringen

567

472

Loonheffing

934

964

Sociale lasten

235

227

Overige crediteuren

605

1.440

Stand per 31 december

11.787

3.129

Alle kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Personeel

Gedurende het boekjaar 2014 had Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten geen personeel in dienst.

Baten en lasten	2014	2013
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
[7] Directe beleggingsopbrengsten		
Dividend	9.466	6.008
Intrest financiële beleggingen	37.812	35.967
Intrest liquiditeiten	-2	-3
Opbrengsten diverse class action	35	83
Overige opbrengsten	79	0
	47.390	42.055
[8] Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten:</i>		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	19	0
Zakelijke waarden	2.918	69.017
Vastrentende waarden	2.403	-1.615
Derivaten	-19.774	326
Overige beleggingen	6	0
Valutare resultaten	159	-1.350
<i>Niet-gerealiseerde resultaten:</i>		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	299	-46
Zakelijke waarden	60.185	13.079
Vastrentende waarden	93.587	-28.153
Derivaten	189.822	-61.265
	329.624	-10.007

	2014	2013
[9] Kosten van vermogensbeheer		
Bewaarloon effecten	-447	-361
Advieskosten	-37	0
Rebate fee obligaties	146	0
Beheerloon zakelijke waarden	-160	-1.089
Beheerloon vastrentende waarden	-1.336	-1.135
Beheerloon derivaten	-494	0
Beheerloon overig	-488	-1.083
	-2.816	-3.668
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	374.198	28.380
[10] Pensioenuitkeringen		
Pensioenen		
Ouderdomspensioen	-46.935	-42.844
Partnerpensioen	-7.815	-7.756
Wezenpensioen	-109	-123
Andere uitkeringen		
Afkoopsommen	-89	-256
Overige	-95	-25
	-55.043	-51.004
[11] Mutaties voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	-207.130	93.113
[12] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratiekosten	-645	-665
Actuariskosten	-150	-181
Accountantskosten (controle jaarrekening)	-28	-29
Juridische kosten	0	-7
Notariskosten	-21	0
Bezoldiging bestuursorganen SPT	-397	-425
Bestuursvergoeding BPVT	-9	-16
Toezicht DNB en AFM	-100	-132
Lidmaatschap Pensioenfederatie / UvB	-16	-27
Overige advieskosten	-8	-73
Overige kosten	-53	-52
	-1.427	-1.607

Bezoldigingen

De bestuursleden van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (SPT), de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan hebben in 2014 een kostenvergoeding van totaal € 397.000,- ontvangen. De bestuursleden ontvangen een vergoeding die is gerelateerd aan de rol die zij vervullen in het bestuur en in de diverse commissies voor het fonds. De bezoldiging van bestuursleden, leden van het Verantwoordingsorgaan en van de Raad van Toezicht is in lijn met de principes voor beheerst beloningsbeleid.

Er zijn alleen vaste vergoedingen en er zijn geen prikkels die zouden kunnen leiden tot het nemen van risico's (zgn. perverse prikkels).

	2014	2013
Dit bedrag is als volgt verdeeld:		
- Bestuursleden SPT	246	249
- Raad van Toezicht	72	72
- Verantwoordingsorgaan	79	66
- Adviseurs CRM ¹⁾	0	38
	397	425

Actuariële analyse van het resultaat

De ontwikkeling van het fonds in het boekjaar volgt uit de hierna gegeven analytische verlies- en winstrekening.

	2014	2013
Beleggingsopbrengsten	116.909	65.384
Toeslagverlening	47	55
Sterftekansen	-1.662	-1.007
Arbeidsongeschiktheid	78	3
Administratiekosten	95	198
Reguliere mutaties	-332	58
Overige (incidentele) mutaties	-4.486	4.060
Uitkeringen	-51	131
	110.598	68.882

1) Advieskosten CRM zijn ultimo 2014 ondergebracht bij kosten vermogensbeheer.

Risicoparagraaf

(in duizenden euro)

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het Vereist eigen vermogen in het Actuariel rapport is de risicoparagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe) en wordt er rekening gehouden met recente ontwikkelingen.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financieel risico voor het Pensioenfonds is het niet kunnen nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezig Eigen vermogen. Wettelijk is een gestandaardiseerde methode (standaardmodel) vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezig Eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee of aan de pensioentoezeggingen kan worden voldaan. De berekeningen van het Vereist eigen vermogen zijn met name van belang voor de premiestelling en de evaluatie van het herstelplan van het fonds. Het Eigen vermogen van het Pensioenfonds is per 31 december 2014 groter dan het Vereist eigen vermogen en groter dan het Minimaal Vereist eigen vermogen volgens het standaardmodel, waardoor het Pensioenfonds niet meer in een reservetekort verkeert.

Jaarlijks vindt toetsing plaats aan de hand van dit standaardmodel. De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Daarnaast is rekening gehouden met een additionele buffer voor concentratierisico. Dit concentratierisico komt tot uitdrukking in de S8. Binnen het zakelijke waarden risico (S2) is rekening gehouden met een verzwaren van de schokken voor aandelen ontwikkelde markten en aandelen opkomende markten omdat het pensioenfonds risico loopt binnen deze beleggingscategoriën. Tevens wordt rekening gehouden met onderling compenserende effecten (diversificatie-effect). Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van het maximum van de feitelijke en strategische beleggingsmix (2014: feitelijk 6,4%; 2013: feitelijk 7,0%).

	2014		2013	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	10.887	0,3	30.595	1,3
Zakelijke waarden risico (S2)	91.988	4,8	79.409	4,6
Valutarisico (S3)	9.391	0,0	6.452	0,0
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	4.043	0,0	6.976	0,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	37.759	0,7	33.168	0,7
Concentratierisico (S8)	33.762	0,6	27.114	0,4
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Totaal som van de S-en	187.830	6,4	183.714	7,0
Diversificatie-effect	-77.142		-76.024	
Vereist eigen vermogen	110.688	6,4	107.690	7,0

	2014	2013
	%	%
Aanwezige dekkinggraad	110,0	104,1
Minimaal vereiste dekkinggraad	104,0	104,0
Vereiste dekkinggraad (feitelijk)	106,4	107,0
Vereiste dekkinggraad (strategisch)	106,1	106,9

De dekkinggraad wordt berekend door het totaal van de activa voor risico van het fonds (minus de passiefposten kortlopende schulden en overlopende passiva en herverzekeringsdeel technische voorzieningen) te delen door de voorziening pensioenverplichtingen (plus overige technische voorzieningen). Het afgelopen jaar is deze, op grondslagen van SPT, toegenomen van 104,1% (2013) tot 110,0% (2014).

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. SPT kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de beleggingen.

Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 11,9

Duratie van de pensioenverplichtingen 13,9

Voor de vaststelling van het renterisico bij het Vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	103.031		103.031	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	113.918		113.918	
Renterisico	10.887	0,3%	10.887	0,3%
Afdekkingspercentage (B/A)		110,6%		110,6%

Derivaten

Het renterisico is, aanvullend op de relatief geringe afdekking met obligaties, afgedekt door middel van renteswaps en renteswaptions.

Het beleggingsbeleid van het fonds is erop gericht dat bij materiële neerwaartse renteveranderingen het renterisico voor nagenoeg 100% is afgedekt. Dit wordt ingevuld door 85% afdekking met staatsobligaties en indien nodig aangevuld met renteswaps. Hierdoor is de feitelijke afdekking bij kleinere renteveranderingen minder groot dan 100%. Ten behoeve van het vereist eigen vermogen is de door te rekenen renteschok wettelijk voorgeschreven. Het feitelijke renteafdeckingspercentage dat hieruit volgt is ultimo 2014 gelijk aan 110,6%. Vooralsnog bevinden zich echter ook swaptions in de feitelijke portefeuille. Daarom wordt vooralsnog het strategisch afdeckingspercentage gelijk gesteld aan het feitelijke afdeckingspercentage. Dienovereenkomstig zijn de aan te houden buffers voor de feitelijke en strategische berekening van het renterisico gelijk.

Hoogte buffer

Op basis van de Vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijke renterisico 14.044 (0,4%) en voor het strategisch renterisico 2.992 (0,1%) ultimo 2014.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Verdeling zakelijke waarden per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	414.732	100,0	373.292	100,0
Opkomende markten (Emerging markets)	0	0,0	0	0,0
	414.732	100,0	373.292	100,0

Derivaten

Het zakelijke waarden risico is gereduceerd door middel van aandelenopties. Vooralsnog bevinden zich in de feitelijke portefeuille van het fonds aandelenopties die het risico van neerwaartse ontwikkelingen op de aandelenmarkten gedeeltelijk tegen gaan.

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden, terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen.

Het valutarisico is voor 100,0% afgedekt. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario. Afdekking van het valutarisico vindt bij SPT plaats via valutatermijncontracten.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Zakelijke waarden naar valuta voor afdekking met derivaten:</i>				
Euro	47.852	11,5	48.395	13,0
Amerikaanse dollar	242.549	58,5	203.597	54,5
Australische dollar	12.149	2,9	12.151	3,3
Britse pound sterling	29.195	7,0	29.199	7,8
Canadese dollar	17.023	4,1	15.682	4,2
Deense kroon	1.239	0,3	1.848	0,5
Hongkongse dollar	5.169	1,2	4.722	1,3
Japanse yen	35.096	8,5	34.109	9,1
Nieuwe Israëlische sjekel	960	0,2	735	0,2
Nieuw-Zeelandse dollar	230	0,1	184	0,0
Noorse kroon	1.066	0,3	1.346	0,4
Singaporese dollar	2.492	0,6	2.307	0,6
Zweedse kroon	5.002	1,2	5.203	1,4
Zwitserse frank	14.710	3,5	13.814	3,7
	414.732	100,0	373.292	100,0
<i>Zakelijke waarden naar valuta na afdekking met derivaten: ¹⁾</i>				
Euro	391.597	94,4	346.960	92,9
Amerikaanse dollar	3.151	0,8	5.663	1,5
Australische dollar	3.233	0,8	1.849	0,5
Britse pound sterling	-1.690	-0,4	565	0,2
Canadese dollar	824	0,2	1.073	0,3
Deense kroon	-1.850	-0,4	-29	0,0
Hongkongse dollar	5.169	1,2	4.722	1,3
Japanse yen	-686	-0,2	99	0,0
Nieuwe Israëlische sjekel	960	0,2	735	0,2
Nieuw-Zeelandse dollar	3.058	0,7	1.973	0,5
Noorse kroon	3.597	0,9	3.019	0,8
Singaporese dollar	2.492	0,6	2.307	0,6
Zweedse kroon	5.002	1,2	5.202	1,4
Zwitserse frank	-125	0,0	-846	-0,2
	414.732	100,0	373.292	100,0

1) Dit betreft de netto positie, waarin meer valuta zijn vermeld dan volgens het beleid worden afgedekt, omdat de afdekking voor enkele valuta via beleggingsfondsen plaatsvindt.

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten. De post valutatermijntransacties bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2014:

in miljoenen euro	aankoop transacties	verkoop transacties	uiterlijke einddatum
US dollar	231.718	-239.399	20 maart 2015
Japanse yen	36.164	-35.782	20 maart 2015
Britse pound sterling	30.198	-30.884	20 maart 2015
Canadese dollar	15.758	-16.199	22 januari 2015
Zwitserse frank	14.845	-14.835	20 februari 2015
Australische dollar	14.744	-14.661	13 februari 2015
Deense kroon	3.091	-3.089	13 februari 2015
Nieuw-Zeelandse dollar	2.828	-2.753	13 februari 2015
Noorse kroon	2.531	-2.710	13 februari 2015
	351.877	-360.312	

Het ongerealiseerde resultaat per balansdatum, berekend tegen de ultimo van het jaar geldende valutakoersen ad € 8,435 miljoen negatief, staat vermeld in het verloop van de valutatermijncontracten.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan gemeten worden aan de hand van de creditspread. De gewogen gemiddelde credit spread van de rentegevoelige beleggingen van het fonds is 0,40%. Een andere indicator voor het aanwezige kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille van het fonds is de rating afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geïnclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	337.579	27,3	345.490	32,0
AA	703.046	56,6	563.599	52,1
A	43.095	3,5	32.469	3,0
BBB	138.123	11,2	117.561	10,9
Lager dan BBB	5.968	0,5	12.948	1,2
Geen rating	10.544	0,9	8.725	0,8
	1.238.355	100,0	1.080.792	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	46.709	3,8	76.648	7,1
Resterende looptijd 1 - 5 jaar	427.649	34,5	376.746	34,9
Resterende looptijd > 5 jaar	763.997	61,7	627.398	58,0
	1.238.355	100,0	1.080.792	100,0

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd voor de rentegevoelige beleggingen die een creditspread groter dan 0% hebben. De creditspread wordt bepaald op basis van de rentegevoelige kastromen van het fonds. Afgaande op de hierboven genoemde creditspread resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 4.043 (0,0%) en voor het strategisch kredietrisico van 4.351 (0,0%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Liquiditeitsrisico

Het fonds loopt het risico dat het niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om op het beoogde moment aan de pensioenuitkeringsverplichtingen te voldoen. Ten behoeve van risicomanagement dient het fonds rekening te houden met liquiditeitsrisico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het Eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het Vereist eigen vermogen voor het liquiditeitsrisico gelijkgesteld aan 0%.

Operationeel risico

Operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Ten behoeve van het risicomanagement dient het fonds rekening te houden met operationeel risico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het Eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het Eigen vermogen voor het operationeel risico gelijkgesteld aan 0%.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2014		2013	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden				
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	101.196	24,4	101.628	27,2
Noord-Amerika	258.378	62,3	218.196	58,5
Azië	35.078	8,5	34.079	9,1
Oceanië	20.080	4,8	19.389	5,2
	414.732	100,0	373.292	100,0
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector:</i>				
Financiële instellingen	88.570	21,4	78.065	20,9
Informatietechnologie	59.520	14,4	48.048	12,9
Industriële ondernemingen	40.432	9,7	38.601	10,3
Niet-cyclische consumentengoederen	53.452	12,9	47.736	12,8
Cyclische consumentengoederen	39.751	9,6	36.761	9,8
Farmacie	52.467	12,7	42.254	11,3
Energie	29.983	7,2	31.786	8,5
Telecommunicatie	13.357	3,2	14.623	3,9
Basisindustrieën	36.357	8,8	34.847	9,3
Andere sectoren	843	0,2	571	0,2
	414.732	100,0	373.292	100,0

Op basis van de Look Through-methode zijn voor zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling geen onderliggende posten groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden.

	2014		2013	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	1.219.231	98,5	1.065.796	98,6
Azië	2.155	0,2	858	0,1
Noord Amerika	10.882	0,9	7.992	0,7
Oceanië	3.102	0,3	3.052	0,3
Overige	2.985	0,2	3.094	0,3
	1.238.355	100,0	1.080.792	100,0

Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden. Bij SPT betreft dit alleen beleggingen in staatsobligaties.

	2014		2013	
	€	%	€	%
Duitsland	275.719	22,3	237.404	22,0
Nederland	268.911	21,7	228.071	21,1
Frankrijk	239.101	19,3	203.326	18,8

Ultimo 2014 zijn door SPT zelf geen beleggingen uitgeleend. Het fonds maakt in het beleggingsproces gebruik van beleggingsfondsen. Binnen deze fondsen kan gebruik worden gemaakt van het uitlenen van effecten teneinde het fondsrendement te verhogen.

SPT maakt gebruik van derivaten voor beheersing van de valuta-, rente en aandelenrisico's op totaalniveau. Dit zijn respectievelijk valutatermijncontracten voor de beheersing van de valutarisico's, interest rate swaps en swaptions voor rente immunisatie en aandelenopties voor de beheersing van het aandelenrisico. De niet-lineaire derivaten (swaptions, aandelenopties) bevinden zich momenteel nog in de feitelijke portefeuille van het fonds. Uiteindelijk wenst het pensioenfonds haar afdekkingen in te kleden met lineaire derivaten.

Onderstaande tabel geeft een nadere specificatie van de gehanteerde instrumenten op geaggregeerd niveau.

Omschrijving	Long Contract- omvang	Short Contract- omvang	Netto Contract- omvang	Actuele waarde (excl. look- through)	Actuele waarde (incl. look- through)
Beheersing renterisico					
Swap	291.000	0	291.000	54.778	58.800
Swaption	550.000	0	550.000	185.852	185.852
Termijncontracten, OTC	0	0	0		0
Overige instrumenten	838	0	838		838
Beheersing valutarisico					
Forwards	8.378	343.687	-335.309	-8.435	-8.435
Overige instrumenten	16.954	24.752	-7.798		-448
Beheersing aandelenrisico					
Opties	0	116.000	-116.000	4.187	4.187
Beheersing kredietrisico					
Credit default swaps	665	0	665		665

Terzake van de swaps, swaptions en aandelenopties bedroeg de waarde van de ontvangen zekerheden (collateral) ultimo 2014 € 241 miljoen. De waarde van de gegeven zekerheid ultimo 2014 is Nihil.

Actief beheer risico

Actief beheer risico treedt op wanneer beleggingsmanagers afwijken van de strategisch gedefinieerde benchmarks. Actief beheer risico wordt in beginsel alleen becijferd voor de aandelenportefeuille en wordt gemeten aan de hand van de tracking error en de TER. De tracking error geeft aan in hoeverre de beleggingsrendementen van de daadwerkelijke aandelenportefeuille afwijken van de strategisch gedefinieerde benchmark. TER staat voor total expense ratio en geeft onder meer de kosten weer die de beleggingsmanagers hebben gemaakt voor het voeren van hun (actief) beleid.

Om de operationele lasten en kosten te beperken wordt voor aandelenbelangen met een tracking error lager dan 1% geen actief beheer risico becijferd. De aandelenportefeuille van het pensioenfonds kent een tracking error van lager dan 1%. Op basis van deze tracking error wordt geen buffer voor actief beheer risico becijferd.

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf 2015 zijn er een aantal wijzigingen van kracht voor pensioenfonds in het kader van het nieuwe Financiële Toetsingskader (nieuwe FTK).

Gevolgen nieuwe FTK voor Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten

Voor Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten bedraagt de beleidsdekkingsgraad 107,5% ultimo 2014. Ten opzichte van de dekkingsgraad van 110,0% zoals gerapporteerd eind 2014 ligt de beleidsdekkingsgraad 2,5%-punt lager. Het feit dat de beleidsdekkingsgraad lager ligt is het gevolg van de neerwaartse renteontwikkeling gedurende 2014 en de swaptions die het pensioenfonds aanhoudt. De swaptions in combinatie met de swaps en vastrentende waarden portefeuille zorgen eind 2014 voor een aanzienlijke overhedge. Hierdoor stijgt de dekkingsgraad. Omdat deze overhedge gedurende het jaar, als gevolg van de gedaalde rente, verder is opgelopen is de dekkingsgraad in de loop van het jaar gestegen. Hierdoor ligt de huidige dekkingsgraad hoger dan de beleidsdekkingsgraad. Vanaf 1 januari 2015 is de middeling uit de DNB-rentetermijnstructuur vervallen. De toegroei naar de UFR vanaf looptijd 20 blijft (voorlopig) behouden. Op basis van deze gewijzigde rentetermijnstructuur bedraagt de dekkingsgraad 106,2% eind 2014. Deze dekkingsgraad ligt aanzienlijk lager als gevolg van de steeds verder wegzakkende marktrente.

Op basis van de nieuwe rekenregels stijgt de vereiste dekkingsgraad op basis van het feitelijk beleggingsbeleid van 106,4% naar 107,7%. De vereiste dekkingsgraad op basis van het strategisch beleggingsbeleid stijgt van 106,1% naar 107,6%. Hierbij is rekening gehouden met de gewijzigde DNB rentetermijnstructuur (dus exclusief middeling en inclusief UFR) zoals die vanaf 1 januari 2015 geldt.

Onderstaande tabel geeft een vergelijking tussen het vereist eigen vermogen op basis van het strategisch beleggingsbeleid, zoals van toepassing onder het nieuwe FTK en het oude FTK. Het vereist eigen vermogen op basis van het strategisch beleggingsbeleid onder het nieuwe FTK is leidend om te bepalen of het pensioenfonds in een situatie van herstel verkeert. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen is in onderstaande tabel, conform de berekening ultimo 2014, rekening gehouden met een additioneel risico voor concentratierisico.

	VEV 2014		nFTK VEV 2014	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	10.887	0,3	6.764	0,0
Zakelijke waarden risico (S2)	84.093	4,1	105.037	5,2
Valutarisico (S3)	0	0,0	0	0,0
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	4.351	0,0	29.838	1,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	37.759	0,8	39.081	0,6
Concentratierisico (S8)	41.371	0,9	43.408	0,8
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Diversificatie-effect	-72.339		-88.060	
Vereist eigen vermogen	106.122	6,1	136.068	7,6

Het vereist eigen vermogen stijgt met name door:

- De verzwaarde schokken die worden verondersteld voor het zakelijkewaardenrisico.
- Een stijging van het kredietrisico. Voorheen werd gerekend met een schok van 40% op de geldende creditspread. Nu dient als minimale schok 60 basispunten gehanteerd te worden. Deze schok loopt verder op naarmate de rating slechter dan AAA wordt. Uitgesloten van een kredietbuffer zijn Europese AAA beleggingen.
- De nieuw veronderstelde correlaties tussen S1 en S5, en S2 en S5 binnen de wortelformule van het vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad eind 2014 bedraagt 107,5% en de vereiste dekkingsgraad op basis van het strategisch beleggingsbeleid onder het nieuwe FTK bedraagt 107,6%. Dit betekent dat de beleidsdekkingsgraad 0,1%-punt lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds bevindt zich daardoor in een situatie van herstel en moet derhalve voor 1 juli 2015 een herstelplan indienen. Daarnaast ligt de grens voor het verlenen van een toeslag op een beleidsdekkingsgraad van 110%. Uitgaande van de beleidsdekkingsgraad eind 2014 betekent dit dat het pensioenfonds geen toeslag kan verlenen.

De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt 104,0% de beleidsdekkingsgraad bedraagt 107,5% en de actuele dekkingsgraad bedraagt 106,2%, rekening houdend met de DNB-rentetermijnstructuur die vanaf 2015 gaat gelden.

Resultaatbestemming

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2014 als volgt te verdelen:

	2014
Algemene reserve	110.598
	110.598

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandartsspecialisten te Utrecht is aan Sprenkels & Verschuren B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandartsspecialisten is naar mijn mening voldoende.

Amsterdam, 26 mei 2015

R.H. Sprenkels AAG
verbonden aan Sprenkels & Verschuren

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2014;
- 2 de staat van baten en lasten over 2014; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (hierna de stichting) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 19,2 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de pensioenverplichtingen en de reserves. Dit betreft het vermogen dat de basis vormt voor de berekening van de dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1,0 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting van niet-(beurs)genoteerde beleggingen

De beleggingen zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen), maar er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waarde berekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in fondsen.

De waarderingsonzekerheid neemt toe bij (onafhankelijke) taxaties en netto contante waarde berekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij de stichting betreffen dit de positie in derivaten. De positie in het niet-(beurs)genoteerde fonds kent eveneens relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportage van de fondsmanager. In onze risico-inschatting houden wij rekening met het feit dat de onderliggende beleggingen in het niet-(beurs)genoteerde beleggingsfonds veelal genoteerde marktprijzen als basis van de waardering kent hetgeen de schattingsonzekerheid verlaagt.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven op pagina 58 en een nadere toelichting opgenomen in toelichting [1] Beleggingen voor risico pensioenfonds. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2014 € 175 miljoen is belegd in een niet-(beurs)genoteerd fonds en dat € 236 miljoen is belegd in derivaten (bestaande uit € 245 miljoen derivaten met een positieve waarde en € 9 miljoen met een negatieve waarde). Dit betreft 22% van de totale beleggingen.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2014. Voor de positie in het niet-(beurs)genoteerd fonds hebben wij door middel van een aansluiting met het door een accountant gecontroleerde jaarverslag van het betreffende beleggingsfonds, de juistheid van de waardering vastgesteld. Voor de posities in derivaten hebben wij de interne beheersmaatregelen van het waarderingsproces onderzocht en met gebruikmaking van onze waarderingsexperts voor een selectie van derivaten de waardering en de daarbij gehanteerde uitgangspunten getoetst. De waardering van de derivaten zijn daarnaast afgestemd met de opgegeven waarden door tegenpartijen per jaareinde.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van de stichting. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meeste recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap (AG). De tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fonds-specifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen aan ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven op pagina 59 en een nadere toelichting opgenomen in toelichting [5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. Uit deze toelichting blijkt dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden door toepassing van de in 2014 verschenen herziene prognosetafels, aanpassing van de ervaringssterfte op basis van nader onderzoek en de aanpassing van de kostenvoorziening op basis van een herijkte berekening in 2014. Volgens deze toelichting is de technische voorziening voor risico pensioenfonds hierdoor € 4,1 miljoen hoger uitgekomen. Dit is een gecombineerd effect van een toename van € 7,8 miljoen als gevolg van de herijking van de ervaringssterfte, een toename van € 5,0 miljoen door de aanpassing van de kostenvoorziening en een afname van € 8,8 miljoen als gevolg van de herziene prognosetafel.

Bij de controle hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris van de stichting. De certificerend actuaaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening hebben wij met de certificerend actuaaris onze planning, werkzaamheden en verwachtingen afgestemd voor de controle. De rolverdeling en afspraken zijn vastgelegd en aan elkaar bevestigd. Daarnaast hebben wij met de certificerend actuaaris de uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden afgestemd. Tevens hebben wij onderling gegevens uitgewisseld met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2014. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaaris. Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn.

Uitvoering van vermogensbeheer en pensioenbeheer processen bij de uitvoeringsorganisatie

De stichting heeft de pensioenuitvoering en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

De stichting heeft dit toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 37 en 38 van de van de jaarrekening.

Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, hebben wij de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de uitvoeringsorganisaties beoordeeld op basis van de ontvangen ISAE 3402 of soortgelijke rapportages. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de

continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening door het bestuur zijn onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van de stichting. Ondergetekende treedt op als externe accountant sinds de controle van het boekjaar 2010.

Maastricht, 26 mei 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.E.J. Pluymakers RA

Bijlagen

Overzicht belegd vermogen

in duizenden euro

	2014			2013		
	€	%	Norm	€	%	Norm
Onroerende zaken						
Aandelen vastgoedmaatschappijen	1.678	0,1%	0,0%	1.483	0,1%	0,0%
Zakelijke waarden						
Aandelen	414.732	22,0%	25,0%	373.446	23,8%	30,0%
Vastrentende waarden						
Staatsobligaties	1.235.659	65,4%	75,0%	1.073.846	68,5%	70,0%
Deposito's	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
Totaal vastrentende waarden	1.235.659	65,4%	75,0%	1.073.846	68,5%	70,0%
Financiële derivaten						
Swaps	54.778	2,9%	0,0%	4.430	0,3%	0,0%
Valutatermijntransacties	-8.435	-0,4%	0,0%	5.538	0,4%	0,0%
Aandelenopties	4.187	0,2%	0,0%	7.595	0,5%	0,0%
Swaptions	185.852	9,8%	0,0%	100.971	6,4%	0,0%
	236.382	12,5%	0,0%	118.534	7,6%	0,0%
Totaal	1.888.451	100,0%	100,0%	1.567.309	100,0%	100,0%

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. De ABTN (ook wel bedrijfsplan genoemd) gaat nader in op de organisatie van het fonds, de inhoud van de pensioenregeling, de financiële opzet (waaronder grondslagen), het beleidskader (toeslagen- en beleggingsbeleid), de sturingsmiddelen, de hoofdlijnen van het interne risicobeheersingssysteem alsmede de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst.

Activa

Bezittingen van het pensioenfonds.

Actuariële grondslagen

Dit zijn de veronderstellingen die de actuaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de sterftekansen en de kostenopslagen.

Actuaris

Een actuaris combineert economische en wiskundige technieken ten behoeve van de vaststelling van de benodigde koopsommen of premies en de verplichtingen van het fonds (vaststelling voorziening pensioenverplichtingen). Tevens verricht de actuaris risicoanalyses en studies met betrekking tot het afstemmen van verplichtingen en beleggingen.

Asset Liability Management-studie (ALM-studie)

Deze studie geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen van de rechten en verplichtingen van een pensioenfonds en biedt een pensioenfondsbestuur de mogelijkheid diverse beleidsvariabelen (zoals beleggingsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid) in hun onderlinge samenhang te evalueren.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

Balansrisico

De risico's die het pensioenfonds loopt met betrekking tot de beleggingen in relatie tot de verplichtingen.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op prudente wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zo veel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de pensioenverplichtingen goed zijn: het pensioenfonds moet op elk moment aan haar uitkeringsverplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over beleggingscategorieën, waaronder zakelijke en vastrentende waarden en deelcategorieën daarvan.

Beleidsregel Uitbesteding Pensioenfondsen

Voorschriften van De Nederlandsche Bank met betrekking tot de uitbesteding door pensioenfondsen van werkzaamheden aan andere organisaties.

Benchmark

Een maatstaf voor de beoordeling en vergelijking van de performance van beleggers.

Boekwaarde

De waarde waartegen activa en passiva op de balans zijn opgenomen.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris, ook waarmerkend actuaris genoemd, is belast met de beoordeling van de financiële positie van het fonds. Hij geeft jaarlijks een actuariële verklaring af, waarmerkt de actuariële verslagstaten en stelt een rapport op ter onderbouwing van zijn oordeel.

Collateral

In onderpand gegeven zekerheden ter dekking van aangegane marginverplichtingen –dit betreft de verplichting van beleggers om een waarborgsom in geld of dekking in de vorm van effecten te storten bij hun bank of commissionair bij het schrijven van opties of andere afgeleide producten– welke voortkomen uit hoofde van de aangegane derivatenpositie(s).

Commodities

Een commodity is een beleggingsklasse die betrekking heeft op grondstoffen en bulkgoederen.

Compliance

Het toezien op de naleving van wettelijke regels en de gedragscode die het pensioenfonds zelf heeft opgesteld met het oogmerk reputatieschade te voorkomen.

Compliance-officer

De compliance-officer houdt toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van interne regels en procedures en op de naleving van de gedragscode van het fonds. Het bestuur van het pensioenfonds benoemt een compliance-officer. De compliance-officer vervult een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds.

Contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen

De waarde die op dit moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten. De contante waarde fluctueert in de tijd vooral ten gevolge van fluctuaties in de rente, maar ook door veranderingen in de levensverwachting. Zie ook het begrip “rekenrente”.

Continuïteitsanalyse

Met een continuïteitsanalyse wordt beoordeeld of de financiële risico's voor een pensioenfonds zich, met inachtneming van een realistische schatting van de toekomstige ontwikkeling van de economie, op lange termijn binnen aanvaardbare grenzen bevinden. Het risico dat een fonds in de toekomst niet meer aan zijn verplichtingen of aan de eisen ten aanzien van het Eigen vermogen zal kunnen voldoen, kan op deze manier in een vroegtijdig stadium worden onderkend. Daarnaast wordt de kracht van de verschillende beleidsinstrumenten en de ontwikkeling daarvan in kaart gebracht en wordt de consistentie in de toezegging, financiering en communicatie ten aanzien van toekomstige toeslagverleningen getoetst. De continuïteitsanalyse heeft een toetsingshorizon van 15 jaar.

Converteerbare obligaties/Convertibles

Een converteerbare obligatie (ook wel convertible) is een obligatie die omgezet kan worden in aandelen.

Corporate Governance (Goed ondernemingsbestuur)

Beheer van en toezicht en controle op een onderneming, waarbij bestuurders verantwoording moeten afleggen aan de aandeelhouders. De beginselen van goed ondernemingsbestuur (commissie Tabaksblat) hebben model gestaan voor de Principes voor goed pensioenfondsbestuur.

Dekkingsgraad

Een maatstaf voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het aanwezige vermogen (AV) en de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) van het fonds, uitgedrukt in een percentage:

$$\text{Dekkingsgraad} = \text{AV} / \text{VPV} \times 100\%.$$

Hierbij is het aanwezige vermogen (AV): het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen en de reserves.

Hierbij zijn de verplichtingen (VPV): de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening.

Er is sprake van onderdekking als het aanwezig vermogen minder bedraagt dan het minimaal vereist vermogen. Het minimaal vereist vermogen bedraagt in beginsel 104% van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening.

De Nederlandsche Bank

Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat de naleving van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bewaakt.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel), een referentieprijis of een index (bijvoorbeeld de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, future-contracten, forwardcontracten en swaps. Ook valutatermijncontracten en swaptions worden als derivaten aangemerkt.

Deterministisch model

Een model dat rekent met verwachte waarden. Een fonds dat gebruik maakt van derivaten kan niet rekenen met een (vaste) verwachte waarde. De waarde van derivaten is immers afhankelijk van de onzekerheden in de markt. Voor de vaststelling van de continuïteitsanalyse en het herstelplan is rekening gehouden met deze onzekerheden, door gebruik te maken van een stochastisch model.

Duration

Aanduiding van de koersgevoeligheid van vastrentende waarden als gevolg van veranderingen in de rentestand.

Effectentypisch gedragtoezicht

Gedragtoezicht dat vooral betrekking heeft op de gedragingen van verantwoordelijke directies en besturen van financiële instellingen, zoals de naleving van gedragscodes, corporate governance en dergelijke. Het gedragtoezicht wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten. Een ander onderwerp van aandacht van het gedragtoezicht is de consumentenbescherming. Effectentypisch gedragtoezicht onderscheidt zich van prudentieel toezicht dat wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank.

Ervaringssterfte

Een correctie op landelijke sterftcijfers zodanig dat naar verwachting de sterftcijfers (inclusief ervaringssterfte) een goede inschatting maken van de sterfteverwachting binnen het fonds. De landelijke sterftcijfers komen voort uit de sterftetafel inclusief sterftetrend.

Fiduciair adviseur/begeleider

Adviseur die het bestuur ondersteunt bij de uitwerking van haar bestuursverantwoordelijkheid op het gebied van de financiële aansturing van het fonds en de invulling van het beleggingsbeleid.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Benaming van het toezichtregime dat vanaf 1 januari 2007 van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfonds. Het Financieel Toetsingskader (FTK) verving de Actuariële Principes Pensioenfonds. Het FTK is opgenomen in de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Forwards / FX forwards / Futures

Een future (of termijncontract) is een financieel contract tussen twee partijen die zich verbinden om op een bepaald tijdstip een bepaalde hoeveelheid van een product of financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs. Men komt dus een transactie in de toekomst overeen. Verschil tussen een forward en een future is dat een forward niet gestandaardiseerd is en "over the counter" (OTC) wordt verhandeld. OTC slaat op financiële transacties die niet via de beurs verlopen, maar die direct tussen twee partijen (meestal een bank en een tegenpartij, die ook weer een bank kan zijn) afgesloten worden. Een FX Forward heet ook wel een valutatermijncontract. Dit is een forwardcontract waarmee op termijn een valuta wordt gekocht of verkocht. Meestal wordt een FX Forward gebruikt om het risico van dalingen van valutakoersen af te dekken.

Gedragscode

De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders en eventuele adviseurs van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige vertrouwelijke informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Gerealiseerd resultaat

Resultaat na verkoop van de beleggingen.

Gewezen deelnemer

De tandarts of tandarts-specialist die door middel van (een) gedane premiestorting(en) vanwege eigen tandheelkundige verrichtingen aanspraken op ouderdomspensioen jegens het fonds heeft.

Governance

Bestuurlijke organisatie.

Immunisatie van de rente

Het neutraliseren van de impact van renteveranderingen op de balans van het fonds.

Indexatie

Zie het begrip "toeslag".

Intern toezicht

Onder intern toezicht wordt verstaan het kritisch bezien van het functioneren van (het bestuur van) het fonds en omvat het tenminste de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Het intern toezicht wordt vanaf 2012 uitgevoerd door een Raad van Toezicht. Zie ook Visitatiecommissie.

IPS

Investment Policy Statement. Hierin wordt het strategisch beleggingsbeleid omschreven.

ISAE 3402

De ISAE 3402 is een internationale standaard die toeziet op zogenaamde Third Party Assurance rapportages. Met deze verklaring wordt aangegeven dat een serviceorganisatie alle processen beheerst en onder controle heeft.

De ISAE3402 standaard kent 2 type rapportages:

- Type I: voor de opzet en het bestaan van beheersmaatregelen;
- Type II: Naast de opzet en het bestaan ook de effectieve werking van de beheersmaatregelen voor een bepaalde periode.

Kansstelsels

Dit zijn veronderstellingen met betrekking tot onder meer sterfte- en arbeidsongeschiktheidskansen.

Marktwaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dat moment verkocht zou worden.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwen-, weduwnaars-, partnerpensioen en wezenpensioen.

Nominale waarde

De waarde die vermeld staat op een verhandelbaar waardepapier zoals een aandeel of obligatie. Deze nominale waarde wijkt gewoonlijk af van de koers van het waardepapier en is daarom meestal anders dan de boekwaarde.

Ongerealiseerd resultaat

Herwaardering van de beleggingen over het jaar. Gelijk aan het resultaat dat zou zijn gerealiseerd als aan het eind van het jaar alle beleggingen zouden zijn verkocht.

Opties/Gekochte put-opties/Geschreven call-opties

Een optie is een recht om tegen een vooraf bepaalde prijs binnen een afgesproken periode een bepaald goed te kopen of te verkopen.

Een optie is een afgeleid product, ofwel een derivaat. De waarde van de optie is gebaseerd op de waarde van het onderliggende product, de looptijd, de beweeglijkheid van de prijs van de onderliggende waarde en de rente. Wie een call-optie koopt krijgt daarmee het recht om een bepaalde onderliggende waarde binnen een gedefinieerde periode te kopen tegen een van tevoren vastgestelde prijs. Het bedrag waartegen de optie wordt verhandeld noemt men de optiepremie. Wie een call-optie schrijft ofwel

verkoopt verleent daarmee aan de koper het recht om een onderliggende waarde tegen een van tevoren vastgestelde prijs te kopen. De schrijver ontvangt als compensatie een bedrag per optie. De schrijver van de optie gaat bovendien zelf een verplichting aan om de onderliggende waarde ook te leveren als daarom door de optiehouder gevraagd wordt. De koper van een put-optie heeft een recht

gekocht om een onderliggende waarde tegen een van tevoren afgesproken koers te verkopen. Iemand die bepaalde aandelen heeft en deze wil houden kan zich door koop van een geschikte put-optie dus "verzekeren" van de waarde van zijn aandelen gedurende de looptijd van de optie. Voor deze verzekering betaalt de koper een bedrag. De verkoper van een put-optie verplicht zich een onderliggende waarde af te nemen tegen een van tevoren afgesproken prijs. Als vergoeding ontvangt de schrijver van de koper het premiebedrag.

Ouderdomspensioen

Pensioen bestemd voor de financiële verzorging van de pensioengerechtigde nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Overlay

De combinatie van derivaten die het doel hebben de balans van het fonds minder gevoelig te maken voor veranderingen in rente, wisselkoers of prijs.

Overlevingstafel

Zie het begrip "sterftetafel".

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten.

Overlopende passiva

Vooruitontvangen bedragen.

Overrendement

Het begrip overrendement betreft veelal de totale beleggingsopbrengsten verminderd met de benodigde rente voor de technische voorzieningen. Bij SPT is de post overrendement gedefinieerd exclusief de effecten van rentewijzigingen. Deze effecten worden als afzonderlijke posten inzichtelijk gemaakt.

Partnerpensioen

Pensioen dat wordt uitgekeerd aan de partner en eventuele ex-partner na het overlijden van de deelnemer of gepensioneerde.

Passiva

Eigen vermogen en schulden van het pensioenfonds.

Pensioengerechtigde

De persoon die op grond van het pensioenreglement pensioen ontvangt.

Pensioenwet

De wet die vanaf 1 januari 2007 de voormalige Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) vervangt.

Pension Fund Governance

De manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen). In het kader van Pension Fund Governance heeft de Stichting van de Arbeid aanbevelingen gedaan voor goed pensioenfondsbestuur. Deze waarborging voor goed bestuur (Principes voor goed pensioenfondsbestuur) is verankerd in de op 1 januari 2007 in werking getreden Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Zie ook het begrip "Principes voor goed pensioenfondsbestuur".

Performance

Het rendement dat is behaald met de beleggingen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen, partner- en wezenpensioen.

Principes voor goed pensioenfondsbestuur

Aanbevelingen van de Stichting van de Arbeid voor de besturen van pensioenfondsen om te komen tot goed pensioenfondsbestuur. De principes voor goed pensioenfondsbestuur zijn verankerd in de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De principes hebben betrekking op de onderdelen: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid en functioneren van het bestuur, verantwoording alsmede intern toezicht.

Prognosetafel

Zie het begrip "sterftetafel".

Prudentieel toezicht

Bedrijfseconomisch toezicht dat zich met name richt op de handhaving c.q. waarborging van de financiële soliditeit van het pensioenfonds. Dit type toezicht berust bij De Nederlandsche Bank. Prudentieel toezicht onderscheidt zich van effectentypisch gedragtoezicht dat wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten.

Raad van Toezicht

Het instellen van een Raad van Toezicht is één van de vier opties in de Principes voor goed pensioenfondsbestuur om invulling te geven aan het intern toezicht op pensioenfondsen. Deze raad bestaat tenminste uit drie onafhankelijke deskundigen. Zie ook Intern toezicht en Visitatiecommissie.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde vermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) wordt uitgegaan. In het Financieel Toetsingskader wordt de rekenrente bepaald op basis van de rentetermijnstructuur (marktwaarde). De rekenrente is geen vast gegeven, maar een in de tijd (mogelijk sterk) fluctuerende variabele.

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een rentetermijnstructuur heeft doorgaans een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

SLA

SLA staat voor Service Level Agreement. Een contract tussen dienstverlener en klant met meetbare condities over de te verlenen service.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Sterftetafel

Statistisch overzicht met betrekking tot onder meer sterftetekans per leeftijd van een groep personen, zoals bijvoorbeeld alle mannen in de bevolking van Nederland. De meest recente publicatie van de Nederlandse sterftetafel betreft de Prognosetafel AG2014.

Sterftetrend

Statistisch overzicht waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte toekomstige verandering van de overlevingskansen. Met ingang van 1 januari 2007 moet de sterftetrend op grond van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling (FTK) worden meegenomen bij de vaststelling van de verplichtingen en de actuariële benodigde premie. De meest recent geschatte sterftetrend is verwerkt in de Prognosetafel AG2014.

Strategische beleggingsportefeuille/Tactische beleggingsportefeuille

De strategische beleggingsportefeuille beschrijft de langetermijnverdeling van de bezittingen over de verschillende beleggingscategorieën. De tactische beleggingsportefeuille beschrijft de (eventuele) kortetermijnafwijking van de langetermijnverdeling.

Strike

Engelse term voor de uitoefenprijs van een optie.

Swaps / Swaptions

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of bepaald risico (bijvoorbeeld rente) ruilt met de kasstroom of het risico van een andere partij. Deze twee componenten worden ook wel de "poten" (legs) van de transactie genoemd. De uitdrukking is afkomstig van het Engelse werkwoord "to swap" (ruilen, omwisselen). Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat het afgeleide producten zijn. Een swaptions is een optie om een swap aan te gaan.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een ingegaan pensioen of een aanspraak op pensioen, gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven toeslagregeling.

Total return

Het totaalrendement op beleggingen zijn de directe en de indirecte beleggingsopbrengsten. De directe beleggingsopbrengsten zijn de ontvangen inkomsten (zoals dividend, rente en huur) en de indirecte opbrengsten zijn de (gerealiseerde en ongerealiseerde) waardeveranderingen.

Ultimate Forward Rate (UFR)

De verwachte risicovrije rente op lange termijn voor lange looptijden. Sinds eind september 2012 wordt in de bepaling van de rentetermijnstructuur (voor looptijden vanaf 20 jaar) mede rekening gehouden met deze verwachting. De Ultimate Forward Rate bedraagt 4,2%.

Uniform Pensioenoverzicht

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) informeert een (gewezen) deelnemer en zijn/haar eventuele partner over zijn/haar huidige en toekomstige pensioensituatie. Alle pensioenfonds en verzekeraars gebruiken dezelfde indeling van het UPO. Hierdoor zijn de bedragen uit de overzichten makkelijk vergelijkbaar. Ook kunnen de bedragen uit de verschillende overzichten eenvoudig bij elkaar worden opgeteld.

Valutarisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

Valutatermijncontract

Zie Forwards / FX Forwards / Futures.

Vastrentende waarden

Beleggingen met meestal een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals obligaties. Andere vormen van vastrentende waarden zijn bijvoorbeeld onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Verantwoordingsorgaan

Orgaan waaraan het bestuur van het pensioenfonds jaarlijks verantwoording moet afleggen. In dit orgaan (vanaf 1 januari 2008 op grond van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling verplicht in te stellen) zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden vertegenwoordigd. Vanaf 2012 worden de taken van het verantwoordingsorgaan door de Pensioenraad vervuld.

Volatiliteit

De beweeglijkheid van beurskoersen. Ook wel gebruikt om de beweeglijkheid van de dekkingsgraad aan te geven.

Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

Het op de balans opgenomen bedrag waarover een pensioenfonds moet beschikken om er zeker van te kunnen zijn dat, samen met de nog te ontvangen premies, voldaan kan worden aan de pensioenverplichtingen. Dit bedrag fluctueert in de tijd – zie ook de begrippen “contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen” en “rekenrente”.

Wet verplichte beroepspensioenregeling

De pensioenwetgeving die geldt voor beroepspensioenfondsen.

Wezenpensioen

Een tijdelijke uitkering die kan worden toegekend aan de kinderen, die de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bij overlijden nalaat en die ten tijde van dat overlijden jonger zijn dan 18 jaar, dan wel studierend of invalide zijn én jonger zijn dan 27 jaar.

Zakelijke waarden

Aandelen en onroerende zaken. Onder onroerende zaken wordt verstaan beleggingen in onroerend goed, zoals kantoren, winkels en woningen. Deze kunnen zowel op directe wijze geschieden als op indirecte wijze door belegging in al dan niet beursgenoteerde beleggingsfondsen.

